

در فصل بیست و یکم

در فصل بیست و یکم

با صبار گفته تا روشن زمر آن یکتر از دایه ابرهای را
 دندلی دوریک پشت دوشید و در شان را
 فرموده تا بابت مات را در مبدل من بر و در شان را
 بیورلدیه تا اولتر خزان یزیشکنده بپسید
 کلفت نوروری قهای سرورق در کرده و اطفال ش را
 نیکو خندید برده نش و زرق قناتی آنگه ایمن و در بوداق انجلیک
 بعد و م موسم ریح کلاه سگوفه بر سر نهاده و عصاره مای
 کلک را پیماز در فستق و در فستق و در فستق و در فستق
 بقدرش شد فاتی کشیده و تخم خمارش کل باقی شده
 بقدرش شد فاتی کشیده و تخم خمارش کل باقی شده
 و هو القادر علی ما یت **پ** ابر و باد و دود خورشید و فلک در رشتن از بند و در

تا توانی کف آری و غفلت بخوری **پ** هم از بهر تو سر کشیده و زنی
 شیطانی صاف باشد که تو در مان بری **پ** در کتورینا **پ** در کتورینا
 در کتورینا **پ** در کتورینا **پ** در کتورینا **پ** در کتورینا
 از سرور کایات و معجز موجودات و رحمت عالین و صفت صفت
 آو میان و تهم دور زمان محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم
 که نمون مطاع نبی کریم **پ** قسم قسم و قسم **پ** قسم قسم و قسم

که نمون مطاع نبی کریم **پ** قسم قسم و قسم **پ** قسم قسم و قسم
 که نمون مطاع نبی کریم **پ** قسم قسم و قسم **پ** قسم قسم و قسم
 که نمون مطاع نبی کریم **پ** قسم قسم و قسم **پ** قسم قسم و قسم
 که نمون مطاع نبی کریم **پ** قسم قسم و قسم **پ** قسم قسم و قسم

عبارت و واضعین حلیه جاش بهیتم منسوب که ما عرفان
چیزه منسوب که نیزه

ما بجهان در اول وصف تو مانده ام و در کمال سعدی که در او احوال
 بزم مجلس سنگ و صفت کند فامشود و سینه بیک کوی که کعبه که عدم غریبه
 افتاده او صفت سخت که در سطر من رفته و قصه الحب و حبش
 عشق کو کمال و از یکی بر پیوند نرفته گشته و خبر تو کمال تو زینک فتنه
 که همچون شکر میخورند و رفته نشانی که چون کاغذ زنی بر بند برهان
 و است او پیش رفعت و

اول
بود عبد اول الله
ملايكنده في خب رور

قیام مقام سلیمان نام اهل ایمان شست و معطر آنک اظم مطهر
 والدین ابوکر بن سغین بن رکنی طریقه الله تعالی فی ارضه رشت ارضه و ارضه
 بعین غایت نظر کرده است و کسین طبع فرموده و ارادت صادق
 عنایت نظریه نظر ایستد و در قیافه کسین سوره قدر و در طریقه
 لاجرم کافه انام احوال و احوال محبت او کرده اند که الیاس
 حضور صلوات الله علیه و علیه السلام و علیه السلام و علیه السلام
 علی دین ملوکم **بیت** را که که برابر من سکین طریقه است **بیت** اثارم بنبر
 انشا قیام مشهور است **بیت** که خود و همسایه من شده است **بیت** هر یک
 آفتاب و خورشید و در که که بر او امیر و خلیفه من و فولاده **بیت**
 سلطان پسند و هنر است **بیت** بهر صحنی سلامت میفرستم
 بهبودی که اورامی پرستم **بیت** سلامت میفرستم که و یکاه **بیت** ندانم
 میرسد من میفرستم **بیت** بی دارم درون سینه خوش **بیت** برود و شب
 من آن بت می پرستم **بیت** کبی رحمت من در خانه خوش **بیت** مسلمان سیرتم
 پایت پرستم **بیت** برود و خشت الفردوس نشین **بیت** می سکین کبی بت
 می پرستم **بیت** کل خوش بوی در جام روزی **بیت** رسید از دست محبوبی
بیت که از لدی و لا و تر تو مستر

بکشان کل نافر بودم **بیت** و لیکن مدتی با کل شستم **بیت** کمال
 غمخیز در من اثر کرد **بیت** و کریم من همان خاکم که هستم **بیت** اللهم
 مع المسکین بطول بقایه **بیت** و ضاعف ثوابه **بیت** و صفا **بیت**
 وارفع درجه او و آیه و و قری علی اعداءه و ششانه **بیت** یا قاضی
 فی القیام من آتاه و احسن ثقه و فویه و ذواته اللهم امن ملده
 و احفظ ولده **بیت** لقد سعد الدنيا و ام سوده **بیت** و ایده المولی
 بالویه النعم **بیت** که لک شالست **بیت** و هو عظمای **بیت** و حسن نبات الارض
 من کرم البدر **بیت** ایزد تعالی و لغزش خطه پاک شیرازر ایهیت
 حاکمان عادل و بهت علان عاقل تا زمان قیامت در اکاملت
 کند و ارد **بیت** ندانی که من در اقایم غربت **بیت** حواری و زکای
 بگردم در کبی **بیت** برون رفتم از یک برکان که دیدم **بیت** چنان جاذبه
 در هم افتاده و چون منی زکی **بیت** همه آدمی را و ده بودند لیکن
 بر اینند و ششتم **بیت**

در مجموع علم را بیدم
 نیت و چون نود و یک
 فتم سوره درین وادعای
 فتم سوره درین وادعای

درون مردمی چون یک
 یک محض **در**ون شکری چون بران چکی **در**ون شکری چون بران چکی
 دران عهد اول که دیدم **در**ون شکری چون بران چکی
 اول اول زند که گوردم **در**ون شکری چون بران چکی
 حسن در امام سلطان عادل **در**ون شکری چون بران چکی
 اقلیم فارس را هم از اسب در **در**ون شکری چون بران چکی
 امروز کشتن نذر در سب خاک **در**ون شکری چون بران چکی
 بوکوه **در**ون شکری چون بران چکی
 رت با خاکی رگاش **در**ون شکری چون بران چکی
 سنگ در زند که در کار خاکی **در**ون شکری چون بران چکی
 یارب تر با دونه که دار خاک **در**ون شکری چون بران چکی

و بر عترت کف کرده تا سفید میخوردیم و یک سراج در لای لای
 میختم و اینست تا سب حال خود میختم **در**ون شکری چون بران چکی
 چون که میختم تا سب حال خود میختم **در**ون شکری چون بران چکی
 و بر عترت کف کرده تا سفید میخوردیم و یک سراج در لای لای

زنده و بارینخت **در**ون شکری چون بران چکی
 ماه را از سیل **در**ون شکری چون بران چکی
 بدیگری پرداخت **در**ون شکری چون بران چکی
 سر و کسی **در**ون شکری چون بران چکی
 مایعش امی شکم است **در**ون شکری چون بران چکی
 کر به بند و خاک که کشید **در**ون شکری چون بران چکی
 شوان است **در**ون شکری چون بران چکی
 سرکش **در**ون شکری چون بران چکی
 چون نمی نیاید **در**ون شکری چون بران چکی
 خویش فرست **در**ون شکری چون بران چکی
 و آفتاب نور **در**ون شکری چون بران چکی
 در بازار **در**ون شکری چون بران چکی

و آفتاب نور **در**ون شکری چون بران چکی
 در بازار **در**ون شکری چون بران چکی
 و آفتاب نور **در**ون شکری چون بران چکی
 در بازار **در**ون شکری چون بران چکی

درون شکری چون بران چکی
 درون شکری چون بران چکی
 درون شکری چون بران چکی

درون شکری چون بران چکی

پرامن برک بردر خان **ه** چون جامه عید یک بخان **ه** اول شد
 ماه صالی **ه** ببل کونده برنا برقصان **ه** بر کل سرخ از هم **ه** پیش
 لالی **ه** بمجوع بر عداوت **ه** بختان **ه** شب ایستادن باکی
 اردوستان اتفاق صحبت افتاد موضع خوش و خرم و در خان کش
 در تمام جیمه که در تمام بر خاکش **ه** که آمد و عقد را با آتش در او کشید
 ولعل و مروارید با هم **ه** **قطعه** روضه ما و هر یک سال
 دو و سه طره سوزون **ه** آن برار لاله های رخسار کت **ه** وین **ه** بوی طلوع
 از میوه های کونا کون **ه** با در سایه رخسار **ه** کسترانده و شش فک
 با اداوان که خاطر باز آمدن بر رای شش غالب آمد و پیش آمدن بر رای کول
 وریان و سبل و ضمیران و ایم آورد و در بخت شهر کرده کل کستان
 خدان بقای نیست و عهد کستان را و فای نه و حکم گفته اند هر چه
 ویریا بد دل بسکی را شاید کفایت حق کفتم برای تربت ناظران
 فصاحت خاطر ان کستان تو ام تصیف کردن که با و خان

بر ورق او دست نگا دل شد و کردش زمان غیش پیم
 را بطش خریف مبدل کند **ه** **نیت** یک کار آید تزلزل طبعی
 از کستان من بر ورق **ه** کل همین پنج روز و شش بار دور
 وین کستان همیشه خوش باشد **ه** چون من این حکایت بکفتم
 دامن کل برکت و در دامن آوخت که الکرم ادا و عده وفا
 فصل دو همان روز اتفاق افتاد در ریاض در حسن معاشرت و ادا
 محاورت در کبسی که مشک را کار آمد و مشرب از غایت سحر
 فی الحله بنور از کل کستان یقینی موجود بود که کتاب کستان ام
 شد و تمام آنکه شود که حقیقت سنده داید در حضرت بارگاه
 جانب **ه** که کرد کار و بر تو لطف پروردگار فخر زمان و کف الای
 المود من السماء المصور علی الاعدا مطهر الدین والدین خلد و دودن جود
 القاهره غیاث الله الباهره جمال الایام محمد اسلام سعید اتابک
 اعظم شمش معظم مالک رقاب الامم مولا ملک العرب و العجم سلطان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

البر والبحر وارث ملک سلیمان مظهر الدین ابوبکر بن سعد بن رکنی
ادام الله اقبالها وجعل الی کل خیر ما لها و بکر ثمه لطف جدا ویدی
فرماید **قطعه** کرامت خدایندش یار آید **قطعه** کرامت خدایندش یار آید
امید هست که روی طلال در کشت **قطعه** ازین سبب که کشتان قاضی
علی الخصوص که دیباچه هایوش **قطعه** بنام سعد ابوبکر بن رکنی
و کرم و حسن فکر من ازلی جمالی سر بر نیارود و دیده اش از آفت سندن
پای حیات بر سر دارد و در مره صاحب دلان مبتنی نشود مگر آنکه
متمنی شود بر نور قبول امیر کبر عالم عادل مؤید و مظهر مظهر طهر بر
و شیر تدبیر مملکت کشف الفقر ملاذ العز با حزنی الفضل و محب الا
افتخار آل فارسین ملک ملک الخواص محمد الوالد و له والدین علی خیرا درین
الاسلام و المسلمین عمده الملوک و السلطان ابوبکر بن ابونصر اطال الله
بقاها که ممدوح اکابر آفاق است و مجمع مکارم اخلاق **قطعه**
که در سبایه غایت اویش کنش طاعتت و دشمن دوست

گفت حکمت از که آموختی گفت از پانیا که تا جای نرسند پانی نهند
قدم الخروح قل الدلوح **قطعه** مروت را با زبانی و انکه در آن
کرجه شطربود و در کتب **قطعه** در کتب و در کتب و در کتب
گر پیشیر است در کرمش موش **قطعه** یک موش در مصاف
اما عباد و سعت اخلاق نزرگان که چشم از معایب زیر دستان
موشند و در آشی جرایم که هر آن نکوشند کلمه خد بطریق اختصار
از نواد و امثال و شعر و حکایت و سیرت ملوک فاضی و جمیع اش
درین کتاب درج کردم و برخی از عمر کرانایه بروخ کریم و بوس سبب
تصفیه کستان این بود و امعان نظر در ترتیب کتاب و تهی
ابواب و ایجاب رسمی مصلحت دیدن ما مرین و وضع رغبا و حدیقه غلبر
چون شش بهشت باب اتفاق افتاد ازین سبب مختصر آمد تا ملت
میفرماید **قطعه** باینک این نظم و ترتیب **قطعه** زما هر ذره
افاده جای **قطعه** غرض نقیثت کرنا باز ماند **قطعه** که هستی را نمی
سره دوستی و دوستی

مکر صاحب دلی روزی بر حمت **ه** کند بر حال درویشان دعایی
در آن مدت که مارا وقت خوش بود **ه** ز بهر ششصد و پچاهشت
مرا و نصیحت بود گفتیم **ه** حالت با خدا کردیم و رفیقیم **ه** گریه
بکوشش غبت کس **ه** بر رسولان پیام بشد و بس **باب اول**
در سیرت پادشاهان **باب دوم** در اخلاق درویشان **باب سوم**
در تفصیل قیامت **باب چهارم** در نواید جانشینی **باب پنجم** در عشق
و جوانی **باب ششم** در ضعف و پیری **باب هفتم** در تاثیر تربیت
باب هشتم در ادب و صحبت حکایت پادشاهی را شنیدیم **ه**
که بکشتن اسیری اشارت کرد و پیر در آن حالت نویدی زبانی
که داشت ملک را دشنام داد و گرفت و موقوفه که گفته اند هر که دست
از جان بشوید هر چه زودل دارد و گوید **ه** وقت ضرورت جویند **ه**
دست بگردانند **ه** او ایس انسان **ه** که تهنیت بصلی علی
ملک پرسید که چه میگوید و برای یک محضر جواب داد و گفت ای

حمد و شای پادشاه همی گوید **ه** و الکاطین العیط و العایس عن الناس
ملک را روی رحمت آمد و از سر خون او در گذشت و زیر دیگر
که خدا بود و گفت انانی جنس را استاید که در حضرت پادشاهان
خبر برستی سخن گویند که آن ملک را نامر گفت ملک روی این
سخن در هم کشید و گفت مرا در روح او پسندید و ترا که ازین است
که تو گفتی که از روی در مصلحتی بود و این را ناخست و خود ندان
در مصلحت آید که از راست **ه** انکه است **ه** هر که شایان **ه**
کند که او گوید **ه** چف باشد که هر که گوید **ه** بر طاق ایوان کوسیر و ان
چنان ای برادر نماید کس **ه** دل اندر جان اوین بنده
مکن تکیه بر ملک دنیا و پست **ه** که بسیار کس چون تو پروردو
جوانک رفتن که جان پاک **ه** هر که رفت مردن در بر و غی
یکی از ملوک خراسان سلطان محمود سبکتگین را در خوا
دید بعد از وفات او بعد سال که جمله اعضای او رگه و خاک شد

مکر چشمش که بخت در چشم خایه میکرد و نظرش کرد حکما از تعیان
خواب فروماند مکر درویشی که بنواست کای آورد و گفت هنوز نگذاشته
که ملکش با مکران است **قطعه** پس با مور بر زمین دفن کرده اند
که مکتب غیر الله در **قطعه** و آن سر لاشه را چو اصدار لایم
کر نهشتش روی زمین هم نشاند **قطعه** و آن سر لاشه را چو اصدار لایم
بزرگ حاک **قطعه** حاکش جان بخورد کرد و سحر جان نماند **قطعه** رده آ
نام فرخ نوشیران نیم **قطعه** که به بسی که نشست که نوشیر و آن نماند قلندر
خری کن ای غریب و غنیمت شمار **قطعه** زان شتر که با یک بر ایدان
حکایت ملک زاده را شنیدم که کوتاه بود و حقیر و دیگر در آنرا
بلند و خوب روی باری ملک بکرامت و استعزاز روی نظر کرد
چو چهره پسر نر است دریافت گفت ای پسر کوتاه خودم به از نادان بلند
الیه تطهیر و الفیل صفة **قطعه** اقل جبال الارض طور واه
لا عظم عند الله قدرا و قهرا **قطعه** ان شیدی که لاغری و نا بلجی
روزی با بلی فرید **قطعه** است بازی اگر ضعیف بود **قطعه** بختان از طویل
نورین است

چو بیدارگان دولت رسیدند و برادرش کاین بر یکیدند
قطعه تا مردنش کفنه باشد **قطعه** عیب و بهرش نهفته باشد
در پشته کان کن خالست **قطعه** که یک حقه باشد
شنیدم که ملک را در آن مدت دشمنی صعب روی نمود چون
دو لشکر روی در هم آوردند اول کسی که اسب در میدان جهاد سچاند
آن سر بود و گفت **قطعه** آن من باشم که رو در جنگ منی
شست من **قطعه** آن منم که در میان خاک و خون می سری
کامیکه جنگ از خون خویش ماری میکند **قطعه** رو در میدان آنکه
مکر ز خون شکری **قطعه** این گفت و بر سپاه دشمن زد و می خند و بر خنجر
از مردان کار دیده پیداخت چون پس باز آمد زمین خست
و گفت **قطعه** ای که شخصیت حقیر خود تا در شش من نهاده
اسب لاغریان بکار آید **قطعه** روزی که در واری ای که کوز کبی کلدر
اند که سپاه دشمن شمار بود و ایان آنک جامع آنک کر کرد
چو چهره پسر نر است

پسر نعره زد و گفت ای مردان بگو شد تا جامه زان پوشید
سواران را بکش او تهور زیاد داشت و پیکار حمله آوردند شنیدیم
که هم در آن روز در شمن طفره یاسید پدر سر و چشمش پیوسید و در کنار فوکنده
گرفت هر روز نظرش کرد تا ولی عهد خوش کرد برادران حیدر و
وزیر و طعاش کردند خواهش از غوغا بدید در یک برهم زد پس در وقت
دوست از طعام باز پرسید و گفت محالست اینکه هر سه آن بیکر آید

بروج

ولی همران جای ایشان بیکر نداشت کس ناید بزرگ بود بیخوش
و در آنها از جان شود معدوم پدر از این حال که گاهی دادند را در
را بخواند و گوشمالی بواجبی بداد و هر یک را از اطراف طایفه
مرضی معین کرد تا فقه نشست و نزاع برخواست که ده درویش
در کلمه می کشند و در وادش در آغوش می کشند **قطعه** نیم نالی که خورد
مرد صدای **بدل** درویشان که نمی بیکر ملک آغوش می درند
بادش بهمن در بند آغوشی در **کامیاب** طایفه در دانه
پیر بادش

بر سر کوهی نشسته بودند و متفقد کار جهان بسته و رعیت
بلدان از مکار ایشان مرغوب و لشکر سلطان مغلوب حکم
انکه ملاوی منع از قلعه کوهی بدست آورده بودند و ملی و ماوا
خود با حصه مدبران محاکات آن طرف در دفع مضرت ایشان
مشورت کردند و گفتند که اگر این طایفه هم برین نقش روزگاری
مداومت نمایند معاومت ایشان ممکن گردد **قطعه** در جمعی که اکنون
گرفت بای **غیر** روی مردی بر آید زجای **درش** همچنان
زور کاری ملی **بگرد** و نش از پنج برکتی **سر** حقیقت
گرفتن **پسل** جو پشته ناید که شش **پسل** سخن برین معتر
شد که یکی را بختش ایشان برکاشتند و فرصت نگاه میداشتند
تا وقتی که بر سر قومی رانده بودند و بقعه خالی مانده تنی خدا مردان
واقع دید و جبک آموده را بفرستادند تا در شعب جل بنان
شد و شبگاه که در دانه باز آمدند سفر کرده و عارت آورد

سلاح بکشد زند و غنیمت نهادن نخستین دشمنی که بر سر ایشان
 یافت خواب بود و بختی پاسبی از شب در گذشت **پیت**
 قرص خورشید در سیاهی شد یوس اندر دمان ماهی شد
 مردان دلاور از کین بدختند و دست یکان یکان بر کف بستند
 مباداد آن همه را بدرگاه ملک حاضر آوردند ملک همه را بکشتن و
 اتفاقا در آن میان جوانی بود که میوه عنوان شبانش نرسیده
 بود و سبزه گلستان عدالتش نودمیده یکی از وزرای دولت
 پای تخت ملک را بوسه داد و روی شفاعت بر زمین نهاد و گفت
 که این پسر هنوز از باغ زندگانی برنگردیده است و از رحمان جوانی
 تمتع یافته توقع بکرم اخلاق خداوندی است که بخشیدن خون
 بر بنده منت نهاده ملک روی ازین سخن درهم کشید و موافق
 رای بلندش نداد و گفت **پیت** بر تو کسان نکردم که بهایش
 بدست **پیت** تربیت ناهل را چون کرکان بر کشت **پیت** سلف
 بکنند و زنده خوار حق گوید

ایشان مشغول گردون و پنج تباریان بر آوردن اولیست
 که آتش نشاندن و از چو کد آتش و افکشتن و بیک نگاه داشتن
 کار خودندان نیت **قطعه** ابر اگر آب زندگی بار دهر گز
 از شمع پدید بر بخوری با فرومایه رو کار بر سر **پیت** کرنی بپور یا بکرم
 وزیر این سخن بشنید طوعا و کرها پسید و بر حق رای ملک آید
 کرد و گفت آنچه خداوند دادم ملک فرمود عین حقیقت که اگر در ملک
 صحبت آن بدان تربیت یاقمی یکی از ایشان شدی امانده امیدوار
 که بعشرت صالحان تربیت پرورد و خوی خودندان کرد که هنوز
 طفل است و سیرت یعنی و عیاد آن گروه در نهاد او ممکن نشده است
 و در حدیث آمده است که مان مولود الا یولد علی الفطرة فاعلمه و
 و یغفر له و محبت **قطعه** با بدان یار کشت همسر لوط **پیت** خاندان
 نبوتش کم شد **پیت** سبک اصحاب کعبه روزی چند **پیت** فی کین
 گرفت و مردم شد **پیت** این کیفیت و طایفه از نیکوکاران با او شهادت

خداوندی بکس از راضی کردم مگر خود را که راضی نمیشود و الا زوال
 نعمت من و اقبال و نعمت خداوندی افزون باد **تو** تو ارم **تو** اول نیکو
 نیازم اندرون کسی **ص** خود را که کنم کوز خود بر رخ در است
 میر تا بر می ای خود کین **ص** که از مشقت آن خبر مکت توان
 رست **پ** شور بختان باز و حواهند **ص** مقلان راز و آل
 نعمت و جاه **ص** چشم جانش کر نپسند نور **ص** چشمه آفتاب را به گاه
 راست خواهی هزار چشم خان **ص** کوز بهتر که آفتاب **ص** خا کو اولی
حکایت یکی را از ملوک حکایت کند که دست تقاول مال
 رعیت در آورده بود و جور اذیت آغاز کرده خلق از مکاریه مکر
 سر بر نهاده و از گشت جورش راه غبت گرفته چون رعیت کم شد
 ولایت نقصان پذیرفت و خزینه تنی ماند و دشمنان زور آوردند
 بر که فریاد رسی زور میست خواهد **ص** کوز در ارم
 سادت کواغری کوشش **ص** نده حلقه بکوشش از نوازی بر کیده
 جوهر دگر چرخ

لطف کن لطف که بکانه شود حلقه بکوشش **ص** بازنی در مجلس او
 کتاب نامه همی خوانند در زوال ملک نصیب و عهد فریدون
 وزیر ملک را پرسید که فریدون کج و ملک و ضم **ص** بدین
 حلقه روی مورش گفت خاکه دانی خلق بر و تعصب کرد آمدند و نقوبت کردند
 و بادشاهی یافت چون کرد آمدن خلق موجب پادشاهیست پس تو
 خلق را چو ایش میکی مکر سر پادشاهی نداری **ص**
 همان به که لشکر یان پروری که سلطان مسکندر سوری
 ملک گفت موجب کرد آمدن سپاه و رعیت صحت گفت پادشاه
 را کرم باید تا رعیت بر و کرد آید و رعیت باید تا در ملکش امن باشند
 و ترا این مرد و خرمیت **ص** کند جور و شیطانی **ص** که نیاید
 ز کرک جوانی **ص** بادشاهی که طرح ظلم کند **ص** پای دیوار ملک
 خویش بکشد **ص** ملک را پند و زیر موافق طمع نیاید و روی ارس سخن
 در هم کشید و نزد انش فرستاد پس بر نیاید که تنی غش نمازعت
 کندی غی و غلغله

از روی بکن کرد و گفت از آنجا که هست در پیش است خاطر
 همراه من کنسد که از دشمنی صعب اندیشه نام گفتش بر بیست
 خاطر بر بجا بود این ^{توین نمودم} ^{اولیم}
 رحمت کن تا از دشمن قوی رحمت نهی ^{بسیار توان توانا و قوتی ال جید}
 خطاست نه کن تا توان شکست ^{بسیار}
 راقا و کانت ^{که گزرمای در ایدش کنم}
 بدی گشت و چشم کی داشت ^{و نام بود و کت و خال باطل}
 رکوشن بر من ^{و او را و خلق}
 نی آدم اعصابی یکدیگر ^{که در افشش ز یک گوهرند}
 می غمی ^{نشد که نامت بند آدمی حکایت}
 کن گفت خدا یا جانش ^{گفت از بهر خدا این دعاست}
 گفت دعای خیر است ترا و جمله ^{گفت ای زبردست زرد}
 در پیش ^{ای او منور الی الله علیه}

از روی بکن کرد و گفت از آنجا که هست در پیش است خاطر
 همراه من کنسد که از دشمنی صعب اندیشه نام گفتش بر بیست
 خاطر بر بجا بود این ^{توین نمودم} ^{اولیم}
 رحمت کن تا از دشمن قوی رحمت نهی ^{بسیار توان توانا و قوتی ال جید}
 خطاست نه کن تا توان شکست ^{بسیار}
 راقا و کانت ^{که گزرمای در ایدش کنم}
 بدی گشت و چشم کی داشت ^{و نام بود و کت و خال باطل}
 رکوشن بر من ^{و او را و خلق}
 نی آدم اعصابی یکدیگر ^{که در افشش ز یک گوهرند}
 می غمی ^{نشد که نامت بند آدمی حکایت}
 کن گفت خدا یا جانش ^{گفت از بهر خدا این دعاست}
 گفت دعای خیر است ترا و جمله ^{گفت ای زبردست زرد}
 در پیش ^{ای او منور الی الله علیه}

آزار **ب** کرم تاکی باند این بازار **ب** که کار آیدت جهان دای
مردنت به که مردم آزاری **حکایت** یکی از ملوک بی انصاف
سنگ را دنگ بیدار **ب** که بخت کند
پای سی را رسید که از عبادتگاه ام فاضله است گفت ترا خوب
نیم روز تا در آن میس خلق را نیارازی **ب** ظالمی را حق دیدم

نیم روز **ب** کفتم این چه است خویش برده به **ب** که خویش بهتر او بود و می
از پداریست **ب** آنچنان بد زندگانی مرده به **حکایت** یکی از ملوک
شنیدم که شبی در عسرت روز کرده بود و در میان شکفت
از پداریست **ب** آنچنان بد زندگانی مرده به **حکایت** یکی از ملوک

ب مارا بجان خوشتر از این یکدم نیست **ب** کرنگ و بداند تویش
وار کس غم نیست **ب** درویشی بر نه در سرون بزم حقه بود گفت
ای آنکه باقبال تو در عالم نیست **ب** کرم که غمت غم بزم غم بود

ملک را بر حالت رحمت آمد صرعه هر دو بار از روزن پروان داخله
و گفت ای درویش دامن بدار درویش گفت من که جابه ندارم
دامن از کجا آرم ملک را رحمت زیاده گشت و خلقی بر او میریزد

دیش درویش در پستاد درویش آن جمله را باندک زمانی بخورد و باز
آمد **ب** قرار در کف آزادگان گیر دمال **ب** نه صبر در دل

عاشق ز آب در غم مال **ب** در حالتی که ملک را پروای او نبود حال

او گفت بهم برآمد در روی در هم کشید و از بنجا کف اندامی فطنت
وار باب خبرت **ب** از حدت و سورت پادشاهان بر ضرر باید

که غلبت ایستایان معطیات امور متعلق باشد و محمل از دام غم

گفت **ب** حرامش بود نفی پادشاه **ب** که به کام فرصت نازد صقیل و تمید

مجال سخن تانسی پیش **ب** به پوده کفن بر قد خویش ملک گفت

براید این که ای مبدل را که خدین نفی بادت مدت بر انداختند آینه که

که خزانه پست لال لقمه مساکینت نه طواغیان شیاطین **قطعه**

ابلی کور و روشن شمع کا فوری **ب** زود بیدار گشت ز غم بگذرد و غم غم

یکی از وزرای ناصح گفت ای ملک مصلحت آن می بینم که چرخ

وجه کفاف مجرا دارند تا در نفعه اسراف نکند اما آنچه فرمودی از جود منع در پیروان

ای بزم اما اول نشسته ز خورده

در پناه صوشتش زنده گانی میکنم کشف کنون که نطل چشمش
 آمدی و شکر نقش اعتراف کردی حواری دیگر روی تا بکلفه
 طاعت در آورد و از بندگان محضت شمار گفت بجان
 از بطشش اعمیستم **پ** اگر صد سال که آتش فرزند اگر
 یکدم در واقع بسوزد اشد که بدم سلطان ز بسایه و باشد که سر بر
 و حکما گفته اند که از تلوین طبع پادشاهان بر حد باید بودن که
 و می بلای بر خند و گاهی بدشنامی خلعت دهند و گفته اند طرافت
 بسیار نمرند یانست و عیب حکیمان **پ** تو بر سر قدر خویش
 باش و قار **پ** بازی و طرافت یوانان بگذار **پ** یکی
 از رفیقان شگایت روزگار ما ساعدت زدیک من آورد که کفاف
 اندک دارم و خیال بسیار و طاقت بار فاقه ندارم و بارها بچاکر
 در دلم آمد که با قلمی دیگر نقل کنم که تا در هر آن صورت که زندگانی
 کنم کسی را بر نیک و بد من اطلاعی نباشد **پ** بس که خفت
 بزم ایام و کو تو کم از روز

و کس ندانست که گیت **پ** بس جان لب آمد که برو کس گزینت
 باز شجاعت اعدا بر اند شمع که بطعمه در تقای من بخند و سی مرا
 در حق حال بر عدم مروت حمل کند و گویند **پ** پس آن لی غیبت سوز که
 راکه هر که **پ** گواید وید روی یک کمی **پ** تن آسانی گزند خویش
 زن و فرزند بکند و نسبی **پ** و در علم محاسبه چنانکه معلوم است
 خیری که اگر با جارت شما شعلی معنی شود که موجب جمعیت خاطر باشد
 بقیت غم از عده شکر آن بد شواغم آمدن کفتم ای برادر علی شاهان
 و طرف دارد امید **پ** و هم جان و خلاف راسی خود فداان باشد
 بدین امید در آن پیم افش و ن **پ** کس نباید بخاند و پیش که حوا بعضی رسم
 زمین و باغ بدویم **پ** یا به تشویش و غصه راضی شو **پ** یا بگریه پیش
 زان نبه گفت این موافق حال من بکشی و جواب سوال منی آورد که تو مردی
 نشیدی که گفته اند هر که خیانت ورزد دستش در حساب بلرز و در حر
پ رستی موجب رضای خداست **پ** کس ندیدم که کم شد از
 دروغ و غیبت

نخض گویند که این شیر است و گرفتار ایم کرد آن محل غم تخلص من باشد
تا نقش حال من کند و تا تریاق از عواقب آرزو مار گردیده مرده باشد
و ترا خمس فضیلت و دینت و تقوی و امانت و امانت و امانت و امانت
و درین گوشه نشین اگر آنکه حسرت است خلاف آن تقرر کنند و غیر
سنگ صیقلی که در آنست

دیدم که پریشان میشود و نصیحت لغرض می شنود و نیز دیدم
صاحب دیوان رقم و بساطت معرفتی که در میان مالود و صورت
حاش کتقم تا بجاری محض شصت و شصت گردید چندی بر این گذشت
و آنک صورت حاشی را در میان رقم و بساطت معرفتی که در میان مالود و صورت

لطف طبعش بیدند و حسن تدبیرش پسندیدند کارش از آن
درجه برکشید و برتر از آن ممکن شد و همچنین ستایشش
در ترقی بود تا باوج ارادت رسید و مقرب حضرت سلطان
شد و مشارالیه و معتمد علیه کشت رسالت حاشی و مالی
کردم و کفتم **پ** الا لا تحزن باخوان البلیت فلفلحس العالی
نقصه زکار است ندیش و دل شکسته مدار که آن جوان
درون تارکست **پ** نشینش ز کردش نام که صبر
کر به نیت و لکن بر سرین دارد **پ** هم در آن مدت مرا طایفه
یاران اتفاق نفر کوفت و چون از زیارت مکه باز آمد دو
استقبال کرد ظاهر حالش را دیدم پریشان در صورت درو
کفتم حال چیست گفت چنانکه تو گفتی طایفه براند و بجای نتم در خانه خندان
منسوب کردند و ملک دام مکه در کشف حقیقت آن استغفار نمود
و یاران قدیم و دوستان عظیم از کلمه حق خواندند و شهادت
اولی

دیرینه را فراموش کردند **پ** چو پند کا قبال دشمن گرفت
ستایش کنان دست بر نهانید **پ** بضع خدا چون کی
او کوجید الله باش اوزره خود
او فاد **پ** همه عالمش بای سر نهانید فی الحکله با نواع عفت رنوع عفت
کر قرار بودم تا درین مقصده که مرده سلامت حجج برسد از اندک راه
خلاص گرد و ملک موروثم حاصل شد کفتم آن نوبت اشارت نصیحت
من قبول نکردی که عمل با دشمنان چون سحر در است خطرناک
و سودمند با کج برگیری با در طلبم بخیری **پ** یا ذر تهر دوست
بر دو حواصیر کار یا موج روزی افکندش مرده بر کار کن را اوزره
مصلحت دیدم از پیش ریش درون او را حکمت جوشیدن
و ملک بشیدن بدین دوست اختصار کردم و کفتم **پ**
و گره کردی زاری طاقتش **پ** کل انگشت در سوراخ کردم
و گفته اند طرافت بسیار نهان است و غیب حکیمان **پ**

چون غنی غلبه در کوفه صوفی

تو بر سر قد خوشتر بش و قدر بازی و طرافت ندی کن

حکایت تنی چند از زویدگان در صحبت من بودند طاهر حال این

بصلاح آراسته و یکی را از بزرگان حسن ظنی بی در حق این طایفه

داشت مگر یکی از میان ایشان جوگی کرد و خلاف طریقت پستان

بود و این شخص **شاید** و بار ایشان گاه دستم تا بطریق با بر طریقه

ما را در استخفاف کنم ایک قشش کردم در نام با کرد و جا کرد و آه فتنه و رد و بدم

دشتم حکم آنکه گفته اند **حکایت** در مروت و زور و سلطان را

بی وسیت مکر و پیرامن **حکایت** و در بیان جویشند غریب

این گریان گرفت و آن دامن **حکایت** چه آنکه معرمان حضرت بر حال

واقع شدند با کرامت در آوردند و بر مقامی معنی کردند اما بتواضع

فرورستم و کفتم **حکایت** که در آنکه نده کسرم تا در صفه کان

گفت ای که ای چای این نیست **حکایت** که بر سر و چشم من نشینی او توره

و او را می معطل کرده بود و در

نارنجی که ناز می بخشد و از هر دری سخن می گویم تا حدیث

ذلت

یاران میان آید و کفتم **حکایت** و چون در جرم و خند او بدست نهادم

که بنده در نظر خویش خرمیدارد **حکایت** خدا است مسلم بر کوارسی و لطف

که جرم نمید و نان برقرار میدارد **حکایت** حاکم را این سخن عظیم پسندیده بکنش

آمد و اسباب معاش را این فرمود تا بر قاعده ماضی مهیا دارند و در

و موت ایام تعطیل و فاکتد شکر گفت کفتم و من خدمت بگویم

و غلبه جبارت خواستم و در حالت غم آید **حکایت** و کفتم **حکایت**

جو کعبه قبله حاجت و یا بعدی ظهور و فتنه و فتنه و فتنه

ترا تحمل امثال با یاد کرد که بچکس نزد رفت بی بر سنگ

حکایت ملک را و کج و او ان ارید میراث یافت

دست کرم کش و و دادسی و ت بداد و نعت بی در بر سپاه

و رعیت برکت و کفتم **حکایت** نیاست به مقام از طبعه عود

بر آتش که چون غمزه بگوید **حکایت** زبکی بیهوشندگی کن

و کفتم که کسب عیب

و داغ خود طبع کنند و کفتم

ماهی
نوشیروان

که دانه تانیت فی بر روی یکی از چنگی بی تیر نصحتش آغاز کرد
گفت که ملک چین مرین نعمت را بسی اندوخته اند و برای مصطفی
نهاده دست ازین کوه کن که واقعا در پشت و دشمن
در کین چیده بوقت حاجت و زمانی **پ** اگر کنجی کنی بر میان کنجش
رستم تا آخر شتر نه ایچین
رستم که خدای را پرستی چوستانی از هر یک خوی سیم
که کرداید ترا هر روز کنجی ملک را ده روی ازین کنج در هم کشید
و او را رخر کرد و گفت مرا خدای عزوجل ملک این مملکت و نعمت
کروانیده است که بخورم و به چشم نه پاسبانم که مگویند دارم **پ**
قارون ملک شد که جل خانه کنج داشت نوشیروان عمر که نام را بنوعه اهلین
مگویند که **حکایت** آورده اند که نوشیروان عادل را در
شکار گاهی صد گاو میکرد یک نبود غلامی بر دستا فرستاد
تا ملک پاور و نوشیروان فرمود ای غلام یک نفعتستان را بیتی تا فدا عادت
نوشیروان

نشود و در خواب کرد و علام گفت ازین قدر ملک و خلایق
نوشیروان گفت بنیاد طم اندر جهان اول ملک بوده است
هر که آمد برو فریدی کرد تا بدین غایت رسید **پ** کشمکش
بدر و رکار با ندر و لغت پادشاه **پ** اگر ز باغ غایت
ملک خور و سی بر آوردند علما مان او در دست ازین **پ**
رستم که سلطان شمر و او دارد زندگیش را در مرغ سنج
حکایت عالی را کشیدم که خانه رخت خواب کردی تا قونه
سلطان آبادان کنج پیر از قول حکما که گفته اند که هر که خلق را بیازارد
تا دل خلق دیگر بدست آرد خدای عزوجل همان خلق را بروی کار و خوار اید
تا و مار از رور کارش بر آرد **پ** آتش سوزان کند بپسند
آبچه کند و دودل پستند سر حله حیوانات کوند که شتر است
و کترین جانوران خرو با تفاق خوار بر سر مردم **پ**
مکین خوار بر جلی عمرت چون بار بر زمین عزیت
چونک دو کل بکشت کو تور غرور

کاوای و خاوی بار بزرگوار
به زان میان مردم آزار

حاصل نشود رضای سلطان تا خاطر سبک بکان بجوئی
خواهی که خدای بر تو بخشد با خلق خدای کن سبکویی
نه هر که قوت دارد بسطت بخورد مال مردمان
توان خلق و برون آستان در ولی سگم در دهن پر داند
حکایت مردم آزاری را حکایت کند که سگی بر صالخی زد
و در ویش را محال انتقام بنود سگ را با خود که مدتها وقت
که ملک بران سگ می قسم گرفت و در چاهی کرد و در ویش اندر آمد
و آن سگ بر سرش زد و گفت تو گشتی و مرا اسبک زدی
گفت من فلام و اسبک همان سگست که تو در فلان تاراج کردی
من زوی گفت خدین بر و ز کار کی بودی گفت از حاجت ایشان فکر
مکردم چون در حاجت بدیدم فرصت غیبت دادم که گفته اند
پند نه زانی را که نمی بخت بایر **پ** عاقلان تسلیم گردند آید
لا بی ادب و مستغنی از کور و بیدار

معلوم شد و در کتب کتب قدسی و انوار
عقوبت کشتن از آنکه در کتب و انوار
برویدند در آن نظر کرد و گفت

چهارمین و پنجمین

و بر هر یکی از سبک بندگان خدای خدمت معین است اگر در
ادای برخی از آن تعاقب و تساهل روا دارند هر آنکه در معرض خطا
و در محمل عقاب افتد مگر بدین طریقی در ویش که شکرت
بر بندگان برایشان واجبست و در کرمیل و دعای خیر و ادای چنین
نیت اولیست که در حضور که این تبضع نزد میکرتست
و اگر آن ادب را نگیرد که چونکه حضور زنده بیاید بعین رقت
را و ادای نیت مرکز مهر آدمی که بچید صفت
تا طلب کردند و بهمان سیری را یافتند بران صفت که حکما گفته بود
ملک پدر و مادرش را بخواند بخت بیکران شود کرد قاضی قوی
و او که خون یکی از رعیت ریخت سلامت نفس پادشاه را روا باشد
جلا و قصد بخت کرد پس و بسوی آسمان کرد و تنه کرد ملک گفت درین
حالت به جای حده است پس گفت قاضی خاتم قوی داد و پدر را
بخت نیست و این را خدای کند که کون مرا کسی بوزر واجب الوجود نیست
و بخواند **پ** پیش که بر آوردم ز دست فریاد میهمانی

آینه ظهور
دوره البینه خطبه مرصعه

کاو ان و حوا این بار بگردار به ناز و تمیین مردم آزار

حاصل نشود رضای سلطان تا خاطر سیدگان بخوبی

خواهی که خدای بر تو کفایت ^{بکند} با خلق خدای کنسیر کو می

نه هر که قوت بازو میضی دارد سلطنت بخورد مال مردم

توان خلق و رو بدن آسمان در ولی شکر در پایش

حکایت دوستی

رہا کرتے تھے انی حال مور

کلمہ ہزار سال کا یہ دوش ہے کہ کلمہ نود و کس رقص

قد و باز آورند و بر رابا او غرض بود کشتن اشارت کرد تا دیگر

بدکان ضحک کند نه پیش ملک سر بر زمین نهاد و گفت **سپ**

هر روز در سرمه حق تو پسندی دوست

نفت این خانه ام کو اتم که در قیامت کون من کو قرار بشی اگر کی کان

این بنده را که باهی کشش باری تاویل شرعی گشت تا در قیمت مرده

برویندشت دل او نظر کرد و گفت صحیح
عقوبت نکشتی از تنم دیده گاه
معلوم شد و در شکنی کشیدنش و انواع
مکعب را برض از غم حلق و فرست

و بر هر کی از سربازان خواهی خدمت معین است اگر در

ادای برخی از آن تعاول و تساهل روا دارند هر آنکه در معرض خطاب آید ظهور

و در حمل عتاب اشد مکر بدین طایفه درویشان که شکرت

برنگان برایشان و اجمعت و در کبر حیل و دای خیر و ادای آنمیش

دینی و غایت اولیست که در حضور که این موضع نزدیک است

آن از کلف و رها جات مقرون در مع یاقوت عصر

توهای ملک را بشمار خرمی تا جو تو فرزند را و مادر امام را

تخصیص کر لطف جان آفرین خاص بندہ مصلحت عام

ست جاوید یافت هر که گویایم **نست** که غش و کز خیزده کند نام

فتر اگر کشد و رنگد اهل فضل حاجت طریقت رومی و لارام

قصه خدمت و محبوب اختیار غزلت تقصیر و تقاضای که در موانع نطقت

تبارگاه خداوندی می رود و سائر آنست که طایفه حکمای هند و فیاض

میکشد خایم پیش است که در حق کف طبع است نور محمد

عبد الله بن عبد الرحمن

گفت اندیشه کردن که چه گویم به از پشیمانی خوردن که هر کفتم **ت**
 سخن دان بر وروده سر کس **۴** بند شد آنکه کوی بدست **۴** پندش
 و آنکه بر او نفس **۴** و زان پیش بس کن که گوید بس **۴** من بی نیل
 و اندیشه بر او **۴** کفو کو کرد و بر کوی به غم **۴** بنطق آدمی بهرست از دوا **۴** حیات
 دوا ب از تو به کرمی صواب **۴** کلف در نظر اعیان دولت
 و ارکان خست خداوندی غنچه که مجمع اهل دولت و مرکز علمای متبحر اگر
 در ساقبت سخن و لری کنم شوخی کرده باشم و بیعت مزاجه بجز
 غر آورده که شسته در بازار حرم های کوی سرزد و جراتش آفتاب
 بر توی ندارد و مساره بلند بر دامن کوه الوند است **ت**
 هر که کردن بدعوی افرازد **۴** دشمن از هر طرف بر و تازد **۴**
 سعدی افاده است آراوه **۴** کس ناید بکب افاده **۴**
 اول اندیشه آگهی گفتار **۴** ایست آمده است پس دیوار **۴** کل نیم خدا و کوی
 اول فکته ایله اندیشه کرد **۴** اول فکله گفتار **۴** گفتار
 ولی نه در بیان **۴** شدم من ولی نه در بیان **۴** گفتار
 و بیست و یک **۴** جوییم به و در گفتار **۴** گفتار

۲۶
 نباشی ملک گفت تا از پشیمانی خورده کنم گفت اجازت فرمائین
 وزیر را بگویم آنکه مرا بقصاص او بکش تا بکشیده باشی ملک بخندید و زیر
 گفت به مصلحت می بینی گفت ای خداوند بصدقه که در پرت که این
 حرام را ده را بگذار تا مرا هم در بکش که از نیت که قول حکم معتبر
 نه شده ام که گفته اند **ت** **۴** هر که می با کف و اندیشه **۴**
 سر خود را بدست خود گشتی **۴** جوهره اخفی برای دشمن **۴**
 خدای کن که اندر آتش شستی **ت** **۴** ملک روزن را حواظ کریم **۴**
 النفس و یک محضر که امکان در مواجعه خدمت کردی و در **۴**
 نیکویی کشی التاق از وحشی در وجود آمد که در نظر سلطان پندیده
 بود مصداق دره کرد و عقوبت فرمود سر بختان ملک سواقی انعام متوقف
 بودند و بگران نیت او مرتبه در مدت توکل و رفق و طوفت
 کوزیدی و زجر و عقوبت را و آید شستی **ت** **۴** صلح با دشمن اگر **۴**
 خواهی هر که ترا در قنای کند در نظرش حسین کن سخن آخر
 اسرار من و در خانه **۴**

بدین سبب که در مونی راه **سخت** تلخ گواهی بخش شیرین کن
آنکه مضمون خطاب ملک بود از عهد بعضی سرون آمد و مدتی از دریا
بماند و او را اندکی از ملک بواجی در قیام بخش و شادمان
که ملک آن طرف قدر جان بر کوار می شد و بی غری کرد
اگر خاطر عزیز فلان خصله ای که بی باک با التفات کند و در
رعایات جانب خورشید را هر چه تا مقرر کرده بود و اعیان این
بدین او معصوم و جواب این حروف را مقرر خواهر برین موقوف
ماقت و از عاقبت خطر آید پس در حال جوابی مختصر که اگر چنان
دید بر قعای ورق نبشت و روان کرد یکی از متعلقان واقف شد
و ملک را اعلام کرد و گفت فلان را که حسن نمودی با ملک نوچی
مراسلت وارد ملک نمود و گفت این خبر فرمود تا قاصد را که
و نام گواهند نبشت بود که حسن ظن بزرگان در حق این سبب
از فضیلت نبذه است و تشریف قبول که فرموده اند به راه احوال اجابتی
قبول و قبول سیرت فنی که

اینکه در این کتاب
از فضیلت نبذه است
قبول و قبول سیرت فنی که

اجابت آن نیست بکلمه آنکه پرورده لغت این خاندانم و باین
ما تغییر خاطر باولی لغت خودی و فاسی توان کرد و درین معنی گفته اند
نیت از آنکه کاهی است هر دم گرمی **عیش** مکن کن
نعمتی ستمی ملک را سیرت حق ساسی او پسندیده است خلعت
و نعمت بخشش و نذر خواست که خطا کردم تو را بی گناه بیارم
گفت نبذه را درین حالت خداوند تعالی حسن تقدیر کرده بود که نبذه
را که روی برسد و حکا گفته اند که گزندت بر زحل مکن
که نه رحمت بر زحل و نه رنج از خدا و آن خلاف و کفر است
که دل هر دو در تصرف است که چه تر از کان همسین که زد
از گناهان پند اهل خود **حکایت** یکی از ملوک عرب را شنیدم
که متعلقان خود میگفت که مرسوم فلان را چنانکه است مضاعف کنند
که لازم درگاه است و مقرر فرمان یک برندگان ملوک و سلاطین
مشغولند و در ادای خدمت متجاوز صاحب الی شنید و باید و جوی
سستند در

اینکه در این کتاب
از فضیلت نبذه است
قبول و قبول سیرت فنی که

بر سر آمد جانکه کسی را با او در آن زمان مجال مقام نبود تا بیکدی
 که پیش ملک آن روز کار گرفته بود که است در افضلی که برست
 از روی زر گشت و گزیده ثبوت از و گزیده بیعت با او برابر
 ملک را این سخن و شوار آمد نو موته مقامی بگویند نمودند و ارکان دولت
 و این حضرت و زور آوران اقلیم حاضرند پس چون پل
 در میدان درآمد بصدقی که گواه این بر بودی استاد است که چون
 ثبوت از و بر پست بدان بدو غیب که از وی پنهان داشته بود و او
 پس دفع آن بدست هم را آمد استاد و دست از پیش برداشت
 و بر مالای سربزد و بر زمین زد و غولوار مردم بر جوش ملک فرمود
 تا استاد را خلعت و ثبوت دادند و ثبوت پس را جز و طاعت کرد
 که بار و رده خود دعوی مقام کردی و پس نزدی پس گفت ای ملک
 بر و زوری بر من دست نیافت بلکه مرا از علم شتی دقیقه مانده بود
 از من در این دشتی امر از بدان دقیقه بر من دست نیافت گفت

از بهر حسن و زنی نگاه میداشتم که بر بکا کفته اند دوست تاجران را
 قوت مده که اگر دشمنی کند تواند که با تو بر ابروی کند نشیند که گفت
 اگر از بر ورده خود جدا دید **سپید** یا وفا خود نمود در عالم یا مکر
 کس درین زمانه نکرد کس نامیخت علم بر زمین که مرگشت
 نشانه نکرد **سپید** در ویشی مجرب و بکوش صحرایش بود پناه
 آن عمر بر و بکشت در ویش از آنی که فرغت ملک قیامت
 سر بریناورد و التفات نکرد سلطان را از آنی که سطوت سلطنت
 بهم برآمد و گفت این طایفه خرقه پوشان امثال حیوانند و اهل
 وادعیت ندارند و زینت بپوشان ای درویش سلطان روی زمین بر بکشد
 چرا خدمت نکردی و شرط ادب بجای نیامدی در ویش گفت
 سلطان را بکوی توقع خدمت ارکشی دار که توقع نعمت از تو دارد
 و دیگر ملوک از بهر پاس رعیت اند نه رعیت از بهر پاس ملوک
 بر دهن بکار بدست بهر رعیت صاف کنی بجز نرد

پادشاه پاسبان درویش است که به نیت خیر است

اوست که سفید از برای جوان است بلکه جوان برای خداست

اوست یکی امروز گال منی و دیگر ادا از می جده زلش باره 2

پادشاه از خاک مرده باری نماید تو انکار درویش درق

شاهی و بندگی بر جاست چون قضای نوشته آید پیش پادشاهی

منو اهرم که در زحمت من نهی پادشاه مرا ندی بد گفت پادشاه

در باب کس که نعمت هست پست کس دولت و ملک می یابد

دست بست حکایت یکی از ورر پیش و النون مصری رفت

دو انگ خزینه

نور

پادشاه بودی امید راحت و رخ پای درویش بر ملک بودی

حکایت پادشاه بهی کشتن بی کپایی فرمان داد و گفت ای ملک

موجب خشمی که ترا مرست از رخ و می گفت چگونه گفت این خشمی

حکایت پادشاه بر من یک نفس بر آید و بر تو جاید پادشاه

بکشد پادشاه را نصیحت او شود و مندا آمد و از سر خون او برخواست

حکایت وزیران نوشیروان در مسمی از مصالح امور مملکت آید

همیکه زدی و هر یک را فکری مفرود و ملک همچنان تدبیری می آید

فکر تدبیر

پادشاه

معلوم

پادشاه

فکر استعداده

پادشاه را بیس موافقت کرد و ملک

تا این با هم حلاف رأی سلطان را می حسن کون

سلطان مکر بنک خواجه اومی

پیش پیدایشش - اگر چه روز را گوید شست این
 بیاید کفن ایک ماه پروین **حکایت** آورده اند که یکی از وزرا
 بر وزیر دستان رحمت آوردی و در صلاح کار امکان خیر توسط
 کردی اتفاقا بحکم ملک گرفتار آمد امکان در احوال اوستی کردید
 و در مکان در معاش طاعت نمودند و بر رکان دیگر سیرت خوش
 او با فواید گفتند تا ملک از سر خطای او در گذشت صاحبی برین
 حال اطلاع یافت و این نظم انش کرد **ت** تا دل دستان
 بدست آری **ب** بستان در فروخته به **ب** باده اندیش هم نمی
 کن **د** و این یک مقوله دوخته به **د** شخصی کیوان یافت که من
 علوم و در شهر درآمد که از حج می آیم و قصیده پیش ملک برد که من گفته ام
 اتفاق یکی از ندای ملک در اسال از سفر دیا آمده بود گفت
 من اورا می شناسم در بهره اش دیدم حاجی چگونه شده باشد و یکی
 گفت پیش نمرانی بود سید چگونه شد و شعرش در دیوان انوری

در این کتاب
 از این کتاب
 از این کتاب

یافتند ملک فرمود که بر بندش که چرا جزیس دروغ گفتی گفت
 ای خداوند روی زمین شتاب تا سخن دیگر بگویم اگر راست باشد
 بهر عقوبت که فرمایید سزا دارم ملک گفت آن چیست بگو گفت
ب غریبی گشت آتش پیش آورد **د** و پناه آبت و کجی
 دروغ **د** که از بنده لغوی شنیدی مرغ جهان دیده بسیار گوید
 ملک را خنده آمد و طلبش را بکلی حاصل نمود **حکایت** یکی از پسران
 هارون الرشید پیش پدر آمد خشم آلود که فلان سر هک زاده مرا شهادت
 داد و هارون ارکان دولت را سوال کرد که سرای او چه باشد
 یکی اشارت بکشتن کرد دیگری مصدوره و یکی بزبان بریدن هارون
 الرشید گفت ای پسر کرم تست که عفو کنی و اگر نتوانی تو نیز دشنام
 بدارش ده چنانکه او داده است و اگر از حد بگذرد ظلم از طرف ما باشد
 و دعوی از قبل خصم **د** و دست آن تر دیکت خودند
 که فسیل دمان پکار جوید **د** ولی مرد انگست از روی تحقیق
 غرور در فصل این **د**

که چون خشم آیدش باطل کنوید یکی در ارادت خوی دادش نام
تحمل کرد و گفت ای خوب فرجام ^{بهر زانم که خواهی گفت آنی}
که دایم عیب من چون من ندانی ^{بگویند که عیب من را} **حکایت** با طایفه از بزرگان
در کشی نشسته بودم زور قی در پی مانوشد و برادر بودند
بگردانی در افتادند یکی از بزرگان طایفه را گفت بگو این دو برادر
را که تا صد دینار بتو دهم تا طایفه کی را رها کند دیگری هلاک شد و بود
گفت چه سبب در گرفتن آن تا آخر کردی گفت بقیه است عمرش
نماند و بود و گفت این که تو گفتی نیست میل خاطر من بر پادشاه
این شیر بود که از دیگری در طفلی تا زبانه خورده بودم **پت**
تا توانی درون کس محراب ^{کادرین راه خارهاست}
کار در ویش مستند بر ^{که تراست بر کارهاست}
حکایت دو برادر بودند یکی خدمت سلطان کردی و آن
دیگری بسی باز و مان خورده می باری آن توانگر گفت در ویش را که خوا
اول سلطان خدمت کرد

خدمت کنی تا از مدلت فاقه رهایی یابی گفت تو چرا کار کنی تا
از خدمت بری که خود مندان گفته اند مان خود خور و نشستن
به کمر زین بری بسختی خدمت است و **پت** است این
لغته کردن خمر به از دست رسیده بر دایم عمر کرانایم
درین صفت تا چه خورم صف و چه بگویم ای سگم خیره
نمانی باز تا کنی شکست و **پت** کسی مرده آورد
پیش پشروان که فلان دشمن بر شنیدم که خدای تعالی بر دست
گفت هیچ شنیدی که مرا فرو که **پت** مرا برکت عبادی
ش دانی نیست که رید کافی مایه حیات و **حکایت**
کروبی حکم در بارگاه کسری مصلحتی در سخن بودید نور محمد حرمش بود
گفت که چرا درین بخت با ما سخن نگویی گفت وزیر ارشاد اطلب اند و
دار و ندید خبر غریب چون نیم که حدیث شمار صوبت مرا سخن گفتن
حکمت شد ^{چون بخت من بر آید}
چون بخت من بر آید

اگر پنی که ناپناه و جاه است ^{اگر پنی که ناپناه و جاه است} اگر خواستش نشینی که است
حکایت هارون الرشید را چون ملک مصر شکم گفت که بخت
 آن طاعی که نغور ملک مصر و عوی خدای کرد یک علامی به چشم
 او ظاهر شد ^{او ظاهر شد} در غایت جمل کوهن علامی دست بوی ارزانی دست کونید که
 کفایت آن علام سیاه تا جدی بود که طایفه از برگران معرکات
 آوردند که پنهان گشته بودیم بر کربل باران بی وقت آمد و سیاه
 گفت با بیستی ششم کاشتن و انشاهی این نمی شنیدند گفت
پ بد است اگر روزی فرودی زما و انگ رونی
 تر نبودى ^{تر نبودى} نادران جان روزی رسند که صد و نادر و
 حیران باند ^{حیران باند} بخت و دولت بکار دانی نیست
 باید آسانی نیست اوقاد دست در جهان بسیار بی غیر احمد
 عاقل و خاکی که بقصه مرده و رنج ابد اندر خواب یا قبح که
حکایت برای ملوک کنیز صاحب حال آورده بودند و است

که در حالت مستی با وی محبت کند دختران نه گشته بکشد ملک در ختم
 شده و اورا سیاه علام حشمتی ^{شده و اورا سیاه علام حشمتی} تو گفتی تا قیامت
 زشت رویی ^{زشت رویی} بد و خمت و بر یوسف کموی شنیدم که سیاه
 را در آن مدت نفس طالب بود و شهوت غالب مهرش ^{را در آن مدت نفس طالب بود و شهوت غالب مهرش} و
 مهرش بر دست ^{مهرش بر دست} با دود ملک کنیز ارجیت و نیافت با جا بگفت
 ختم الوشیه فرمود سیاه را با کنیز دست و پای استوار ^{ختم الوشیه فرمود سیاه را با کنیز دست و پای استوار}
 و از بام کوهک در اندازند یکی از روزها یک محضر روی شفاعت ^{و از بام کوهک در اندازند یکی از روزها یک محضر روی شفاعت} زین
 نهاد که سیاه را درین خط نیست چون برسد بکان بخشش و انعام
 خداوندی مشغول گفت اگر در مقام وضع شیمی تا حیر کردی شدی
 گفت ای خداوند شنیده که طریقیان گفته اند **پ** تشنه سوخت ^{گفت ای خداوند شنیده که طریقیان گفته اند پ تشنه سوخت}
 در چشم روشن ^{در چشم روشن} تو مندار که اسیر دمان اندیش
 ملک کرسه در خانه خالی ^{ملک کرسه در خانه خالی} رجان عقل باور کند که رمضان آید
 ملک را این لطیفه پسند آمد و کنیزت را با این سیاه علام ^{ملک را این لطیفه پسند آمد و کنیزت را با این سیاه علام}

دست سلطان و کرکجی پند چون بسر کین در اوقات درخ
 هرگز او را بدوستی پسند که شود جای ناسندیده
 تشنه را دل بخوید آب زلال نیم خورده دهان کسیدیده
 صوفی کمال صوفی کمال صوفی کمال صوفی کمال
حکایت اسکندر را پرسیدند که دایم شرق و مغرب را چه طریق
 کردی که ملوک چین را غارت و ملک و سر و لشکرش ازین بود
 چنین قلم میزدی گفت بپوش خدای خود جل هر ملک را که بگویم
 رعیتش را بیاوردم و نام پادشاهان جز بگویم نبردم
 برکش خود است اهل خود که نام بر زبان نهشتی برده ایلده
 این بهجت چون میکند تخت و تخت و امر و نهی و کرد و
 نام نیکو در میان ضایع مکن تا باند نام نکبت پدیدار
باب در اخلاق و پیشانی یکی از بزرگان گفت پادشاهی را برتر از همه
 کشته چو کوبی در حق فلان عابد که دیگران بطرف سخنها گفته اند گفت
 بر طاهرش عیب نمی بینم و در طاهرش عیب نمیدانم

و در کمال
 و در کمال
 و در کمال
 و در کمال

هرگز او را بدوستی پسند پادشاهان بیک مردانکار چون
 ندانی که در نهانست محبت را درون خانه جاک
حکایت در وی را دیدم که سر بر سران کعبه همی مالید و میگفت
 یا غفور یا رحیم تو دانی که کینه کارم الا بجز از تو کس ندارم
 عذر تقصیر خدمت آوردم که ندارم مطاعت استغفار
 عاصیان از کناه تو بکشند عارفان از عیبت استغفار
 گر گشتی در حرم خشی روی و سر بر آسمان بنده را فرمان باشد
 هر چه فرمای برانیم بر در کعبه سیلی دیدم که می گفت
 و میگریستی خوش من نگویم که طاعتم بر سر قلم غفور کنایم
حکایت شیخ عبدالقادر سیلانی را دیدم رحمه علیه
 روی بر صفا کعبه نهاد و می گفت ای خداوند بخشنده و رحیم
 مستوجب عفو تویم در حق تمام ناس را بیکر تا در روی یگان شرم
 نشوم **حکایت** روی بر خاک بجز نمیکویم هر چه که با دمی آید
 بود غمخ طراغی او در این راه

و در کمال
 و در کمال
 و در کمال
 و در کمال

ای که بر کز فراموشی گفتم بخت از بند و یاومی **بخت**
در روی بخانه پاسبی در آمد خدای بخت خری نیافت درو
و لگش پاسبان خرد کلمی که بران خفته بود بر پشت و بر کمر
و زوهای و تا محروم نشود **بخت** دل و جان را اندر دست **بخت** ترکی یولنه
میر شود این مقام که با دوستانت خدایت **بخت** **بخت**
مردت اهل صفای در روی وجه در قفای چنانکه دست غیب
گیرند و در دست **بخت** در برابر چه کوه سیم در قفای کوه کورد
مردم خوار هر که غیب و گرانش تو آورد و شمرد بی
کمان غیب توش و گران خواهد بود **بخت** تنی خدای توش
بودند و شریک **بخت** و حجت خستم که رفعت کم رفعت نکردند
گفتم که اگر کرم اخلاق بر گران بعد است روی از مصاحبت **بخت**
تا فتنه و فایده درین دشت که من در خود این قدرت و غایت
می شناسم که در خدمت مردان یار ت باشم یا ر موافق **بخت**

کوفتار
بر کلمی که
او در دست
ترکی یولنه
طایفه
سکاچی

اندر خفته
اندره یار اولم
ان

ان لم اکمل را کب الموش **بخت** اسمی لکم حامل الموش
یکی از ان میان گفت ازین سخن که شنیدی دلگش ندار که درین
روزها در روی بصورت **بخت** صالیان بر آمد و بود و در اسرار صحت بر هم
ما مضطرب کرد و از آنجا که سلامت حال درویش است کمان مصو
نبرد و یاری قوشش کردند **بخت** ظاهر حال عارفان خود
این قدر پس که روی در غفلت **بخت** در عمل کوشش هر چه خواهی پس
تاج بر سر نه و علم بر دوش **بخت** ترک دنیا شهوت و هوس
پاسبی نه ترک خام و پس **بخت** هر که است مرد باید بود
بر خشت صلاح حکم بود **بخت** یاد می همان پادشاه
گشت چون طعام خوردن شستند کمر از آن خورد که ارادت
او بود و چون نماز برخواستندش از همه بر خاست چون مقام
خوشت آمد سفره خاست تا تا ولی که پسرش است صاحب
خواست گفت ای پدر در مجلس سلطان طعام خوردی گفت در نظر

بویوزد که
کند و سنی
که فضولتی
بویوزد که
کند و سنی
که فضولتی

انک عادی
تا طاعت
زیادت کنند

ایشان خیری نمودم که بکار آید گفت ناز را نیز قضا کن که در

ضعف کردی **پیت** ای پسر با نهد ده بر کف دست عیسا عیسا
بر گرفته ز رغل تا به خاهی خوییدن ای معرور روز در مایه
در خانه و کوفته

بسم و غل **حکایت** یاد دارم که در ایام طفولیت متعب بودی

و شب خرو و موله بر زهد و پریشانی در خدمت پیر شسته بودم

همه شب دیده بر هم بسته و مصحف غریب بر کنار گرفته و طایفه بر طایفه
کرد و صحنه پدر را کفم می ازین جا هست بر منی دارند که دو کایه ای که در کنار
یکانه بکه ازند خواب غفلت آن بوده که کوی مرده اند گفت قدم

ای جان پدر تو تیر اگر خبسی به که دیده معیب دیگران اوری

نیمه مدتی خوشتر را که دار و پزده پس از در پیش
اگر چشم خدای پستی نیکی میسکن ترا خوشتر

حکایت یکی از زرگان در محفل بودی شنیدی که در وصف مجلس مبارک
سر آورد و گفت شمع حتم عالین خوب منظر است

بسم صورت غفلت که زیند خور منظره از قضا

و زخمت باطم سر محبت قش و شش طایوس انقش و

و کاری که هست خلق خستید و او خجل از پانی شست و

حکایت یکی از صلیبی که ده لبان که مقالات او در دیار

مکون بود و کرامات او مشهور می داشت در آمد و بر کنار بر که کلاه

طهارت بخت با شش لغوید و کوفت و افاد و شست بسیار را

خلاص یافت چون از غار به نزد او رفت یکی از جمله اصحاب مرا مشکلی

هست اگر اجازت هست بگویم گفت آن چیست گفت یاد دارم

شبی بر روی دریای مغرب برقی که قدش بر شادی امر و زچقا

که درین مقام در آیش را قطع حیات نزدیک شده بود و هیچ به نظر

فر رفت پس از تامل بسیار سر بر آورد و گفت که مگر نشیده که همه ای

و این را حضرت و جب الوجود خارجی رسد که زجر و نبوی هست

کات است **پیت** دیدار می مای و پز منگی ناز

خوش و آتش تا نرسکی **حکایت** یکی پرسید از آن کم کرده و زیند

کین از روی قضا و قدر و در آن روز

او غیض ضایع و شسته

حکایت حکایت

تا کنونی که در آن دم غم جام باشد گویم از نده مکس چه

که صابر شد که روی دل آرزو شد از من غم آنم باشد

یکی از مردان مصیبت را بر مصیبت احمد کرد و چنین که یوسف

عليه السلام در آن حالت چه گفت **قال** رب السبحن احيى الى

مهد عوانتی الیه **ملکوت** در ویشی راض ورتی پیش آمد
 حرم و تبارک و تعالی

مجلسی از خانه یاری بدوید حاکم فرمود که پیش جبرائیل صاحب

کلمہ شفاعت کرو کہ من اور اکل کروم کفایت شفاعت تو حدیث

فرمود که ای من گفت ای فرمود و دست گفتی ولیکن هر که از مال

وقف بزرگ قطوف لایزمنه نایک مال در و ش ز اوقیف حاجت

و ف در دو خط لایم با یک مال در ویل و ف و ف

حاکم دست از ویدست و ملاش کرد که جهان بر تو سک ^{طایع} اعدا بود ^{طایع}

که نذر وی از کسی دیگر الا از چنین یاری گفت ای خداوند شنیده

که خانه دوستان بروب و در دشمنان مکتوب است

در کانی تن بحر اندر ده

[illegible]

حکایت یکی از پادشاهان پارسی را بدین سبب که

از ما بدی ای گفت بلی مرا بخاطر فرست که اگر بیا و تو کنم حد را و او را بش
بروزم ^{اگر بیا}

کرم پنهان کن
هر سود و آگوش در خوشی براند و اراکه واد
در بخایم

نموندند که در کس ندانند حکایت یکی از خواص الحانی بنی خواجه

پادشاهی را در دست و پارس می را در و نوح برسد که مو
جنته جنته

درجات این چیست و سبب درکات این چیست که مردم بخلاف

این می نوازند تا آمد که این بادش هزاروت درویشان

در شصت و ارباب دوستی بادشاهان در بر و روح

و لقمه یک کاه آید و سه و قمر و خور از عسل و کرم و

برای وار حاجت بکلاه برکی داشت نیست درویش
بر بر صورت در و بشکله کلاه در که چهره دلدار
در و بشکله کلاه در که چهره دلدار

صفی شش و کلاه تتری وار **کلیت** باد و سر و بان

با کاروان حجاز از کوفه بدر آمد بمکه آمد شد نظر کردیم معلومی شد است

و جوانان همین میرفت و میگفت **بخت** نه بهتری سوارم

میتواند که در این

نه چو خوريز بارم نه خداوند ريت نه غلام شهر يارم
 غم موجود پست ني ندارم معدوم نفس منم و آسود و غمري
 مگر زانم شتر سوارى كشت اى از ولس كى ميروى بازگردد
 تا بسجى نمرى نشيد و قدم در پايان و برفت چون نجا نمود
 رسيدم لواكر را اجل و اسيد در ولس رقرارش آيد و گفت
 من بسجى نمودم و تو بر بختى نى رجمى مروى **اوله**
 شمر سمار كرت **چون** رويش او بگرد و پكار بر خسته غدير
 بو وى كى خسته بيايد **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 اى سا اسب نر و كه كابد **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 بس كه در خاكش من درستان را **او** خسته غدير **او** خسته غدير
حكايت عابدى را پادشاهى طلب كرد عابدهايد **او** خسته غدير
 كه داروى كوزم تا ضعيف شوم اعتقادى كه در حق من دارد
 ز يادوت كند آورده كه داروقى تل بود كوز و مرد **او** خسته غدير
 چو پست و پست هم موعر **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 خوف كوردك **او** خسته غدير **او** خسته غدير

پارس يان روى در خلق پشت بر قبله ميكنند **حكايت**
 كاروانى از زمين يونان بزدند و بخت بي عيس بزدند كاروان
 كيه وزارى كردند و خدا و پسر اشعيا آوردند فايده داشت
ت چو فرزند در دوشه روان **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 كاروان لقمان حكيم دران ميان بود يكى كفتش اى عزيز ماري
 از جماعت را نصيحت كن و موعظت كوى مكر طرقي از مان دست
 بدارند كه در **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 بشد بايشان كفت **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 بر دوازده بصل زنگ **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 رنج اين در سبك **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 روزگار سست كستان در ياب **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 چو پيل از تو زارى طلب كند چرى **او** خسته غدير **او** خسته غدير
 خيه انكه مرا شيخ اجل ابو الوج اين كورى رتبه اعلى
 او لغز كه بجا نشد **او** خسته غدير **او** خسته غدير

پیشواری نہی و طر فتمی و
حکایت

شکایت یلیم فتح کن دوز

کرنوی و شکاره
بنامه

کوهی داده است گفت بصلوات خجل کن **پیت** تو بگو
 روشن باش و ناید سگال ^{نقص تو کف ناید سگال} ^{چون اینک}
 بر لب شو مستقیم ^{اول} کی از دست مطرب خور و گوشمال **حکایت**
 یکی از شیخ شام را پرسیدند که حقیقت تصوف چیست گفت
 ازین شش طایفه در جهان برآمده بودند بصورت و بعضی حق
 بودند و بعضی باطنی ^{بر طایفه جهان آمده} ^{صورتی} و بعضی باطنی و بعضی ظاهر
 و امر و خلقی ظاهر و بعضی باطنی ^{بطنی} ^{ظاهر} **پیت** جوهر است
 از تو کسی رود و دل به تماشای صفای بین ورت اگر سنگ
 ملالت و جاهت و کج ^{چون تو بگردد خدا بد} ^{صورتی} ^{صورتی} ^{صورتی}
حکایت یا دو دارم که بشی در کار وانی هم شب رفیق بودیم
 و سحرگاه در کف غمخوریده دران راه همراه ما بود و غمخوریده
 و راه پایان گرفت و یک نفس آرام یافت چون روز شدیم
 این حالت بود و گفت ببلبلان رسیدیم به ناله درآمده بودند
 از درخت و کمان در کوه و غنجان از آب و بهایم اشته نش

کردم که مروت نباشد هم در هیچ و من غفلت **پیت**
 دوش من غمی نماند ^{عقل و صدم بر دو طاقت و دوش}
 یکی از دوستان خلص را ^{مکر او از من رسید بکوش}
 گفت با ورت ششم که ترا ^{با یک مرغی چنین کند بهوش}
 کفتم این شرط او نیست ^{منع تسبیح خواندن و من خواش}
حکایت وقتی در سفر می از طایفه جوانان صاحبی همراه
 بود و بمقدم هم وقت زفره کردی و منی محققانه گفتی عادی
 در سیل سحر حال درویشان بود و پسر از در و دل ایشان شنیدم
 بتخل نی هلال کوکبیه از جی عرب بدر آمد دیدم برقص آمد
 و عادی را خندخت و راه پایان گرفت کفتم ای شیخ در جوانی اثر
 کرد و در تو اثر میکند ^{بدر آمد دیدم برقص آمد}
 ولی دانند درین معنی که گوشه است ^{نه بلل هر کل تسبیح خوان}
 که هر جاری پیش زبان است ^{یکی را از ملک}
 هر دو کی انگشت سپیدی دلد

و او را بر او در کرد که از این امر و ادوار
 اشک عادی دیدم که
 عادی در میان کورم

بمنجه

عرض برآمد بود قیام مقامی نداشت و صیت کرد که بدان
 اول کسی که از در شهر اندر آمد تاج پهلوی بر سر وی نهاده
 و تقویض ملک بر وی کرد اول کسی که از در شهر در آمد که کسی
 بود که در همه عمر خود لغو انداخته رتبه و صیت نامه پادشاه
 بدویش عرض کردند و خراین و دقایق تسلیم نمودند و ارکان
 و اعیان سراطعت بر ستانه فرمان برداری نهادند بعضی از نام
 دولت کردن از اطاعت او می نهند از هر طرف مجازعت
 بر خاستن گرفتند و بمقامت لشکر استند فی الحقیقه سپاه ویرت
 هم برآمد بعضی طرف از بلاد از تعرف او بیرون رفت و در پیش
 ازین واقعه خسته بود یکی از دوستان قدیش که در حالت درویشی
 قرین او بود از سفر باز آمد و در میان قرینه دیدش گفت منت خدا را
 خود جل که بخت طاعت باوری کرد و اقبال رهبری تا بدین
 رسیدی **پ** سکه که گاه شکست و گاه خسته می شود
ازین

درخت گاه نیست و گاه پوشیده مسکن گفت ای
 ای یار غریب تعزیم کن که جای نیست نیست آنکه تو دیدی غم
 نانی و شتم و امروز غم جهانی دارم **پ** اگر دنیا باشد
 در دیندم و اگر باشد بهر شس پای ندیم جمعی زین برون
 درون آشوب نیست که پنج خاطرات است نیست
 مطلب کرد تو انگری خواهی خرقاعت که دولت می
 کز زربان شنیده ام بسیار خوب هر درویش به که شکر غنی غنی شکر کن
 کر غنی زربان افشاند تا نظر در ثواب او کنی
پ اگر بریان کند برام کبری نه چون پای طبع باشد زبون
حکایت ابوهریره هر روز که دست سحر علیه السلام می کرد
 گفت یا ابوهریره هر روزی تا محبت زیاد شود آفتاب که برسان
 هر روز بر می آید یکس رامل این شش است و در میان که پخته
 در نقابت چشم حله خدایت در شش شش است **پ**

بیدار مردم شدن غیبت و لیکن نه خندان که گویند بس
 اگر خوشتر اعلات کنی طاعت نباشد شدن زکس
حکایت یکی از بزرگان بادی مخالف در کیمیدین گرفت
 طاعت ضبط آن بدشت بی اختیار از وصا در شد گفت ای
 درویشان مرا در آنچه کردم معذور دارید که بی اختیار شدم ارگرت
 درو الحال رستم عاقلی گفت **پیت** شکم زندان با دست ای صند
 ماز و بیج عاقل با دریند جو با و اندر شکم فرو برد که با و اندر
 شکم با دست بر دل **حکایت** از صحبت یاران در دستم طاعتی
 مد آمده بود پس در میان قدس نهادم و با حیوانات انس گرفتم
 تا وقتی که اسیر قدس شدم **قطعه** در دیده بجای سرمه سوزن دید
 برف آمده اش زده حرم دیدن در قید فرنگ غل مکروین
 چشم که بجای دوست و دشمن دیدن در خندق طراکوس جهودا یهودی را دید
 کما کل شدنی کی اردو **حکایت** که سابقه الفقی قیل با و است
 بن چاوش پیشه قویدم

۴۴
 گذر کرد و مرا شانت گفت این چه حالت و چه گونه میگذرانی
 کتتم جو کیم **پیت** همی کر کتتم از مردمان مکره شیت که از
 خدای نباید بدیگری پرداخت قیاس کن که چه عالم بود در
 عت که در طویل خود ایم باید خت پای در خبر
 پیش دستان به که با یکا کخان در کستان هر حال رحم حال
 تا هم آورد و دیده و نارم از قید فرنگ خلاص کرد و با خود کلب
 برد و دقیری داشت بعقد و کجای من در آورد و صریحی بود
 ناهمان و سیره روی و رنای دراز و عیش منقوض داشتی
 چنانکه گفته اند **پیت** زن بد دسرای مرد و نکو هم درین
 عالمست و فرخ او **قطعه** زینهار از قرین بدیاری **وقتی**
 رنای عذاب الی **پیت** باری رنای طعن دراز کرد که توانستی
 که پدرم ترا بدست و سیار از قید فرنگ جوید کتتم ملی بد و نیاز جوید
 و بعد و نیاز بدست تو گرفتار کرد **پیت** شنیدم که سفیدی ازکی
 زود نبود سنبل لک

۲۶
 به امید از دهان و دست کرکی شبانکه کار در خلقش عاید
 روانی کو سفید از روی نماید که از چنگال کرم در بودی بدیم کوردم
 عاقبت کرم تو بودی **حکایت** یکی از پادشاهان عادی
 را پرسید که اوقات عزیزت چگونه میگذرد گفت شبها
 و سحر در دعا و حاجات بمرور در بنداجات ملک را معنون
 اشارت عابد معلوم گشت وجه کفانی او را معین نمود تا به حال
 او بر خیزد **پت** ای که گشتی تو پای بند عیال دیگر آسودگی
 منده خال غم فرزند و نان و جابه و قوت **پت** بازت آرد کرد کونور
 سر در ملکوت **پت** همه روز اتفاق می رزم **پت** شادی
 پروازم شب چو عقد نمازمی بندم چه خور و بامداد فرم
حکایت یکی از معتقدان شمس را در شب عبادت کرد
 و برک در حاش خوروی پادشاه حکم زیارت نزدیک او
 رفت و گفت اگر مصلحت نبینی در شهر از بهر تو مقامی سزم که مراست
 عابد ددیر

عبادت کنی و مردم از انفس شامستفیس شوند و بصلاح
 شام افکند از به قبول کند یکی از وزرای دیوان کشتش را
 خاطر ملک مصلحت است که روزی چند بشهر در آیی و گفت
 مقام معلوم کنی اگر صفای وقت غریبان ترا از رحمت انجیا که در
 بشد اختیار هست عابد قبول کرد و بشهر درآمد نشان برای
 خاص ملک بر او پرداخت و مقام دلگشای و آروان **پت**
 کل خورش چو عارض جوان **پت** سبلس بمجوز لطف مجربان
 ملک در حال کسر خوب روی پیش او فرستاد **پت**
 ازین پاره عابد فرمی **پت** ملک صورتی طاووس شبی **پت**
 که بعد از دیدنش صورت نه شد و جود پادشاه را پس
 در بخش غلامی بدیع الحال لطیف الاعدال در ستاد طبع
 لذت خورون گرفت و سکوت لطیف پوشید و در حلاوت نشانی
 تمت یافت و در حال غلام و کیرک نظر کرد و خردندان گفته اند

در این روز در میان راه از خورده
 کورده و در میان راه از خورده

طوطی کو کچلو
 صبر و لطف
 طوطی عینک بنشین

زلف جوان ز خرمای غنچه است و دام مرغ زبرک **پست**
در سر و کار تو کردم دل و دین با هم و دانش مرغ زبرک هم
سنگ از شاخه بلبل کوفتی بدید
امروز تو دایمی فی الحمله دولت و قوت مجموع بزوال آمد چنانکه گفته اند
معه هر که هست از فقر و پر مرید وزیران آوران یک نفس

چون بدینای دون فرو آمد بعل در مانند پای مکس
باری ملک بدین اورغبت کرد و عابد را دید از آن ایات
تختن کرده و سنج و سفید شده و فرشته و بر بالین گشته
کرده و علامی بری پیکر طاووس ز پس بر بالای سرش
ملک بر تختش زمانی کرد و از هر دری سخن گفت تا بنجام
گفت من این دو طایفه را در جهان دوست میدارم یکی علمای و یکی
زنها و از هر فیلسوف جهان ایده خاطر بود گفت ای ملک شرط
دوستی است که با هر دو طایفه بکنوی کنی عالما را زنده باد و دیگران
بعدم خواندن رعیت نمایند و زاهدان را زنده تا در زهد جاوید

در این دنیا همه چیز زود میگذرد

نه زاهد را درم باید نه دیار چو بست زاهدی دیگر است آر
آزما که سرت خوش و سرت با خدا بی نان و نان و قنوس
و لغو در یوزه زاهد است ایست خوب روی و ساکوش
و لوب **پست** لی کو شوار و خاتم فرورده ش پست
مطابق این سخن پادشاهی را مهمی ش آمد گفت اگر کام
این حالت مرا و من را باید چیدن در هم و هم را به ان را چو
حاجت بر آید و تموش خاطرش رفت و وفای بدش بود
شرط لازم آمد یکی از سیدگان حاضر که درم داد تا هر
کنه زاهدان را گویند علامی عاقل و شیار بود و هر روز میزد
و شبانه باز آمد و یک درم را به او داد و پیش ملک نهاد
گفت زاهدان را چند آنکه طلب کردم نیاقم ملک گفت ای
چه حکایت آنکه من دادم در این شهر چهار صد زاهد است گفت ای
خداوند آنکه زاهد است نمی ستاند و آنکه می ستاند زاهد است

ناله و قنوس

اگر بخواه کت صومعه

بمون کون چکرتری

بعلت آنکه نمی نماند از آنکه داری موافق کوشی **ت**

برکت دنیا هر دو آموزند خوشتر سهم و غله اندوزند عالم
دنیای کفر و جهل را که در دهر کند و در هر کجای و غله اندوزند عالم
آنکه بود که بد کند نه بگوید خلق و خود کند عالم که کام را
علم او را که بد کند از خوشتر است که او بدی کند بدست
و خود بر روی کند از خوشتر است که او بدی کند بدست
ای سر کج و اخیال باطل است بد روی از ما صحن بگریه و دوزخ
و علم الصلوات منسوب کردن و در طلب عالم معصوم از قوا
و علم محروم ماندن **سل** تو همچو آن نایابی که سب در و باطن
افاده بود و کیفیت آخری همان چراغی و روزان در باطن
زن فاحشه شد و گفت تو که چراغ نه بینی چراغ نه بینی چراغ
و اخطا و کلمه برانست آن تا بعدی بدی رضا عینی استانی اینها
تا اراوتی نیازی سخاوتی نری **ت** گفت عالم بگوشت جان
و زنا بکشت کردار باطل است آنکه مدعی گوید بگوشت خفته
کی کند پیدار مرد باید که کرد اندر کوش و شکست نبرد دیار
و زنا بکشت کردار باطل است آنکه مدعی گوید بگوشت خفته

حکایت

ت صاحب دلی که بر سه آمد از خانقاه

بگشت بعد و صحبت اهل طریق را کشف مانی عالم و عاقل
چه فرق بود تا اختار کرد دولت این فریق را گفت آن
کلیم خویش بد بر سر دوزخ وین سی میکند که بگوید غریق را

حکایت

یکی سر بر اهی مست حقه بود و زمام اختیار در اختیار بود
از دست داده عابدی بروی گذر کرد و چشم حقاقت نظر کرد
حواس را آورد و گفت **ت** کتاب ای پسر روی
کار تو بر من چون حواجر دان گذر کن **حکایت** طایفه از این
خلاف درویشان از در آمدند و همان گفته و یکی را از ایشان
زود و بر نماند در ویش کشایش طریقت بود که در من چنین
حالت رفت گفت ای فرزند خرقه درویشان جامه رحمت
و هر که درین کسوت تخیلی مرادی کند عفت و خرقه بر و حرام
کو کند شکست تخیل کن **ت** گفت آنکه مدعی گوید بگوشت خفته
و زنا بکشت کردار باطل است آنکه مدعی گوید بگوشت خفته

ای برادر چو عاقبت خاک است خاک شویش از آن که خاک
 شوی **حکایت** این حکایت شنو که در بغداد اول رایت سیدی یلبرود
 و برده را خلافت و رایت اگر در راه و رخ رکاب گفت
 بار و ده از طریق عتاب من و تو هر دو خواهش ما هم نده
 باد **حکایت** من ز خدمت دمی نیاسودم کاه و پگاه و فتو و قنور
 در سفر لودم تو نه رنج آرموده به حصار نیابان ماد و کر بود
 قدم من می شست بر سر حراحت شست تو
 بستان کان مروی با کبریا بنی لوی من فیه
 پیش کردان بسوهای بند و کردان گفت من سر بران
 دارم نه جو کسر اسکان دارم هر که پیوده کردن او را
 خوشتر را کردن اندر **حکایت** یکی از صاحبان زور را به قدرت صیغی
 را وید که هم براده و در هم شده و کف بر داغ آورده گفت او را چه بوند خالندر
 گفته تلاش و شام داده است گفت این فرومایه هزار من سبک برادر
 دیم فلان سوخته

فردا در این روز

و طاقتم نمی یک سخن ندارد **حکایت** کت است
 بر آید دمی شیرین کن مروی است که مثنی ز بی زلفی
 اگر خود در دست نیل نه مروست آنکه در وی مروی
حکایت بزرگی را پرسیدم ابریت اخوان صفا گفت مع
 کینه کار آنکه مراد خاطر ما را بر مصالح خود مقدم دارد که حکم
 گفته اند برادر که در بند خویش نه برادر و نه خویش است **حکایت**
 دل در کسی مندی که او نه دوست همراه اگر شست
 که همراه تو نیست با دو دارم که یک مدعی درین
 ست بر قول من اعراض کرد و گفت حق غرور حل در توان چه
 از قطع رحم نمی کرد و است آنکه تو گویی ناقص است که غلط
 کردی که موافق توان است و آن حد است علی ان شک
 بی نالیس که علم فلا تعلق **حکایت** برادر خویش که سگانه از
 صدا باشد فدای یک تن پگاه گشتن باشد

چون بود جویبار

بیکه حصص که نکر جز شش

کرمی نهرم اگر نهرم است امیدم از خداوند

با آنکه نصاعتی ندارم سرمایه طاعتی ندارم

او جاره کارنده داند چون اسب و سبلی نماند سست

که مالکان طر از او گشته سر ای بار خدای صحرای

برنده سر خود بختی سعدی ره کعبه رضا کبر ای مرو

خدا ره خدا کرمی بخت کسی که سر مایه رسد در درگاه

بهرت گفت نهشته است که چون سعادته بهشت احیاست

ت نهشت بر کور بهرام کور که دست کرم به نازکی

نماند حاتم طایی و لیک تا نماند کماند نام ملکش

سکوی مشهور رکات مال بدرکن که فضل زرا چو با

نیز و شتر و دگر اکور **ب** مصلحت طاعت سانی

مغری در وصف بر آزان طاعت ای خداوند این نعمت اگر شمارا

از آنکه سخاوتمند به حاجت نباشد

کرمی نهرم اگر نهرم است امیدم از خداوند
با آنکه نصاعتی ندارم سرمایه طاعتی ندارم
او جاره کارنده داند چون اسب و سبلی نماند سست
که مالکان طر از او گشته سر ای بار خدای صحرای
برنده سر خود بختی سعدی ره کعبه رضا کبر ای مرو
خدا ره خدا کرمی بخت کسی که سر مایه رسد در درگاه
بهرت گفت نهشته است که چون سعادته بهشت احیاست
ت نهشت بر کور بهرام کور که دست کرم به نازکی
نماند حاتم طایی و لیک تا نماند کماند نام ملکش
سکوی مشهور رکات مال بدرکن که فضل زرا چو با
نیز و شتر و دگر اکور **ب** مصلحت طاعت سانی
مغری در وصف بر آزان طاعت ای خداوند این نعمت اگر شمارا

انصاف بودی و ما را قناعت رسم سوال از جهان بر جای

ش ای قناعت تو انکرم کردان که و رای تو به نیست

کنج صراحت لقا است هر که اصرارست حکمت نیست

حکایت دو امر را ده بود در مصر یکی علم اموات

و دیگری مال می انداخت این یک علامه حضرت دیگری

غیر معرفت تو انکرم حکمت در فقه بطر کردی و کنتی

من سلطنت رسیدم و تو همچون در کسبی مایه ی قناعت

ای برادر بشکر و حب الهی میرات پیمان داده

و شمار میرات هر عون **پ** من آن مورم که در بام کاسد

نه ز نورم که از یستم نماند **حکایت** در وی را شنیدم که در

الس فاده میوت و حقه حقه مدوخت و تسلی خاطر خود باین

پت ترنم می نمود **ب** مایه حکمت کیم و جامه لقی قناعت

انصاف بودی و ما را قناعت رسم سوال از جهان بر جای
ای قناعت تو انکرم کردان که و رای تو به نیست
کنج صراحت لقا است هر که اصرارست حکمت نیست
دو امر را ده بود در مصر یکی علم اموات
و دیگری مال می انداخت این یک علامه حضرت دیگری
غیر معرفت تو انکرم حکمت در فقه بطر کردی و کنتی
من سلطنت رسیدم و تو همچون در کسبی مایه ی قناعت
ای برادر بشکر و حب الهی میرات پیمان داده
و شمار میرات هر عون **پ** من آن مورم که در بام کاسد
نه ز نورم که از یستم نماند **حکایت** در وی را شنیدم که در
الس فاده میوت و حقه حقه مدوخت و تسلی خاطر خود باین
پت ترنم می نمود **ب** مایه حکمت کیم و جامه لقی قناعت
که بارت خود به زبانت خلق کسی گفت چه نهشته که فلان

درین شهر طبعی کریم دارد میان کعبه از اذکار است و برادر

و لایق است اگر بصورت حالت مظهر کرد و پس خاطر و برادر

نت دارد و گفت خواستش که گفته اند نسبتی مراد به حاجت پیش

کسی بر او **حق** هم خرقه رقع و وقت الزام کنی صحرای کربلا

رقعه رخواجگان نوشت **حق** حقا که با حقوق و روح برادر

رقعه رخی مروی سایه درشت **حق** حقا که طاعت عبادت برادر

عجم طبعی حاق را کعبه مصطفی علیه السلام فرستاد سالی برادر

در دیار عرب بود کسی معالی او غایت تمودش سحر علیه السلام

و کله کرد که مرا از برای مخالفت اصحاب فرستاده اند و کسی درین

مدت التفاتی نکرد تا خدایتی که برنده معیت بجای آوردم سحر علیه السلام

گفت این طایفه را طاعت که تا ششها غالب نشود طعام نخورند

و هنوز ششها مانی باشد که دست از طعام بدارند حکیم گفت

موجب شدی پیش پیش زمین خفت بسوسید و بر رفت

پیت

صاعقه غرقه

صاعقه غرقه

صاعقه غرقه

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

پیت

عجب مانند از ضعیف رسیدند که سبب حیات تو و مردن
چند جواب داد که او شکم حازه بود و لذت شهوات نفسانی
بروستولی مانند جفای هلاک شد مرا از و کمال را اگر ارام است

داود دل مرده در او بود و دل زنده نفس مرده در من و حب الوجود
مرا گناه دشت بصدقم **قطعه** چو کم خور از طبیعت کسی را

و کترین بر و رست اندر فراخی چو نمی شش آید سهل گیر
چو یکی نیند از شمشیر **حکایت** یکی از حکامی کردی بسیر خود

از خور و نسیار که سری شخص را رنجور دارد گفت ای پادشاهی
مردم را بکشت که انداره که دارد **حکایت** با آنکه در وجود طاعت

عیش نفس رنج آورد که شش کسی از قدر خورد که بکشد
خوری تکلف زبانی کند در زمان جنگ و در جوری کشت کرد

حکایت رنجوری را که دولت چه خواهد گفت بهی خواهد
پت معده چو پست درون دارد سوز دارد و سبب است

حکایت بقای از فری چند بر صوفیان کرد آورده بود

و در واسطه هر روز مطالبه کردی و تنهایی ناخوش گشتی اصحاب
از طعنه او خسته خاطر گشتند صاحب دلی در آن میان بود

گفت بعضی را وعده دادن طعام نه است که تقال را در رم
مرگ احسان خواهد اولسر کا قتل جفای بقایان

تنهایی کوشت مردان به که تقاضای زشت قصبان
جو افریدی در جنگ تا بر حراحتی بوی رسیده

بوی کسی گفت فلان مار را کان نوش دار و دار و اگر طلبی
اچکان که قدری دهد آنگونه که بخت است **پت** که کای اگر انگ انگیر

ناش اندر سفره لودی قصاب تا قیامت روز رنج
کس ندیدی در جهان جوانی گفت اگر نوش دار و طلبی بدیده

ماند هر که در مصیبت کند با کند ماری خواستن از روزگار زهر ماکند
پت هر چه از تو خوانست جانی و درین آفریدی

قبضه خفایان

چو یکی نیند از شمشیر

خوری تکلف زبانی کند

او اگر دوزخ می سر خوش استغفار **بیت** سخته چو جاده آید کله

وسیم و ریش **بیت** سبیل خواب حقیقت ریش این

قل آخونه حکیمی ز دست **بیت** سور همان به که نباشد ریش

در اصل سبایت لیک سر کرم داری **بیت**

انکس که لو انکرت مکر و اند **بیت** تو از تو بهتر داند

حکایت اعرالی را دیدم در خلقه جوهران بصره حکایت

همین کرد که وقتی در میان راه کم کرده بودم و از معنی را چهره بر لبی

در من نموده بود و دل بهاک سازه با که باقیم مر و آید

بر گران ذوق شادی و اموش کنم که نیند شتم کدم ریش

و باز آن نایابی و تنگی که معلوم شد که مر و آید **بیت**

در میان جنگ و ریک روان **بیت** شنه را در این چه دردی

مردی که شوم چون فدا و آری **بیت** بر گزند او چه دردی

حکایت پنهان در قاع سبیل مسافری کم شده بود و وقت

بند و خنک بر کله بود **بیت** یون از دهنش اول

دوش با خواجه و خدیجه در میان است بسیار بگوید

در بهای نردیس سختی پاکش و از زرها و ندرش رو

ساده و از خاک این کلام نوشته **بیت** کریم ز جوی

مردی که سر کرم دگام **بیت** در میان قهر سوخته را شسته

که نوره خام **حکایت** هرگز از دوزمان نالیده ام و روی

از گردش آسمان در هم کشیده مکر و قی که با هم بر نه مانده

و استطاعت با کوشش نیند شتم کجای کوفه در آمدم و دلک

کی را دیدم که پای نیند شتم کجای آوردم و صبر کردم و

منه بر این چشم مردم سر **بیت** کمتر از برکت تره برجا

و انکرا دست و قدرت است **بیت** شلم خیه من بر این

حکایت یکی از ملک بانی خد از خاضان خوش در نگار

کاهی رستن از غارت دور افتاد و شب در راه اردو

خانه دهقان دیدند تا زان ملک گشت در انجا ویم تا رخت

بر کجی نزل خنک کور دهر **بیت** کتن بدش بر یوگی

تا سوق خنک **بیت** آنده دوه

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

کافیه بسیار است
کافیه بسیار است
کافیه بسیار است

سرما خاص با هم گشت یکی از وزرا که لایق قدر بلند پادشاهان
 نباشد خانه دهقانی رنگ آلتی کردن هم خیمه زخم و زخم
 فروزم دهقان را حشر با صحرای تریب کرد پیش ملک
 بر دوزخ بوس داد و گفت قدر بلند سلطان باقی نازل
 نشدی ولیکن گفتم است که قدر دهقان ملک شود ملک را
 سخن کفایت و مطبوع آمد و شایسته نمرال او نقل کرد و با مادرش
 خلعت و نفعت داد شدیم که قدمی خیزد در کا ملک رفت
 و این پت خواند **پت** از قدر و شوکت سلطان گشت
 خبری کم زالتفات بهمان سرای دهقانی کلاه گوشه
 دهقان باقی ماند که سر بر سرش انداخت لطف
حکایت گویند که ای نفعت و آخر آمد و حه بودی
 از ملک گفت می نماید که مال بی کران داری بار بار یکی بعضی
 از زن دستگیری کن اینقدر بزرگوار خداوند جهان کی باشد
 آتین دستگیر کرد

در خانه دهقانی روزی در روز

در خانه دهقانی روزی در روز

دست بال چون من کدایی الودن که جو جو فرام آورده
 ام گفت غم نیست **پت** کرات جاده نصرانی پت
 جو و مرد و میوم چه باکست شنیدم که بنی ملک راضی
 نمیشد و بهر کفه جوانی سپید میکرد تا بمضمون خطای میوه مراردم
 سرخ از و بگفتند **پت** بلطاف چو رنید یکا
 سربانی حرمی کشیدند با چار هر که بز خوشنیت بد سبکی
 گزیدند بر و گشت **حکایت** بار کالی را ایدم صد و بیست
 شمر داشت و چهل نده خدمتکار ششی در خزانه شش
 مرا حجه خوش بود بهشت اریجهای پریشان گشت گرفت
 که فلان ابنازم تبرستان است و فلان نصایفتم بدوستان
 و این قباله فلان زمین است گشتی که خاطر اسکنزیه دارم که هوای
 خوش است باز گفت اریای معرب میوش است با خوف
 سعه یا سغوی دیگر در پیش است اگر آن کرده شود بقیعت غرق
 این تصویر را نمودند و ادعای می کنند و غم می بینند

دست بال چون من کدایی الودن که جو جو فرام آورده

دست بال چون من کدایی الودن که جو جو فرام آورده

دست بال چون من کدایی الودن که جو جو فرام آورده

دست بال چون من کدایی الودن که جو جو فرام آورده

حکایت شنیدم که صاحب و صغیف را ماهی عظیم در دم
 افتاد و طاقت حفظ آن داشت ماهی بر و غالب آمد
 و آنکه حفظه طاقت دورتر
 دام از دست در لود **حکایت** دام هر ماهی آوردی که دور بود
 ماهی این بار رفت و دام برود و اگر صیاد آن در غایت
 و طاعتش کرد که چنین صیدی در دست آید و شواشی نگاه
 دست گشت ای برادران چه توان کرد مار را روزی شود و ماهی
 را روزی مانده بود صید وی روزی در ده ماهی میکرد
 و ماهی بی اجل در خشکی غمزد **حکایت** است و پادشاه
 هزار ماهی را بکشت صاحبی بر و بکشت و گشت جان الله
 با هزار ماهی که دست چون اجل شد رسیده بود چون در
 از دست و پایی گشته **حکایت** چو آید زلی بر دشمن جان
 به بند و اجل های مرد و دوان در اندم که دشمن پایی
 کان کین نیشت کشید **حکایت** ای ماهی را دیدم خلقی
 یابسته بکله برام

در بر کرده و بر مرکبی تازی سوار شده و قصب مصری در سر
 و غافل ازین معقول که گفته اند **تقطیع** شریف اگر متصف
 شود خیال مند که بارگاه بلندش حقیر جایش
 است تا به سمش معرر **حکایت** کمان مر که بودی شرف
 خواست کوفت **حکایت** دردی که اسی را گفت سرمه داری
 که از برای جوی سیم و سس هر کس در ارکی در و شگفت
 و نیم **حکایت** بر بود و زنی را حکایت کرد که از دهر
 نفعان آمده بود و کلفت فراح و دست کان آمده بود دست
 شش پر برد و اجارت جاست که عزم سفر دارم مگر کثرت
 باز و دامن کا بهی کف از قم فصل و هنر ضایع است تا شب
 خود براتش و شک پیدا کرد گفت ای پسر این خیال از سر
 در کن و پایی قناعت در دامن است کس که بزرگان گفته اند
 خشنود

ارگشتی بیرون آمدند تا شتی که در شتی دیدند شتی که نیندا
 چو رخسار شتی که کل شتی که در شتی دیدند شتی که نیندا
 شیرین زبانی و لطف جویی توانی که پسلی مویی
 بقدر ماضی در قدش افتاد و بوسه خد شتی که سر شتی و آمد
 و روان شد تا رسید ستونی که از عیارت لولمان در
 ایستاده و کشتی را از آن خلل است طاح کنت یکی از شما که
 دلاوری و مردانه و زور و سبب باید که باین ستون برود و خطام و یکی بدارین
 کشتی که در کشتی است بگذرد و جوان بفرود دلاوری که
 در سر دشت از خصم دل آرزو دیند شتی و قول حکم را کار بر نه
 که گفته اند **چو دشمنی کنی با کسی** با خیل باش
 چو دشمن خواهی این باش **چو دشمنی کنی با کسی** با خیل باش
 دل کردی **چو دشمنی کنی با کسی** با خیل باش
 در عید و ییلاهای سون فت طاح را هم را ارگشتی در سیلا
 فتنه دو دامن دور دور کنز

بر اند کشتی چاره در آنی متحرک اند روزی دو بلا و محنت بدستی
 دید روزی هم خواش کرمان گرفت و در آب حیات بعد از شتی
 روزی بر کز رفت و از جایش رفتی شتی غایب بود
 رک در خان حوزون گرفت تا اندک قوت گرفت سرور
 پاپن و باز افتاد و پشش شد قومی بر او جمع آمدند
 و شتی شتی در حلقش حکامند نه جان چشم باز کرد و آب طلب کرد
 اب در میان فایده کم بود و رجمی بوی میزدند دست بعدی در
 کرد و شتی خد را فرو گرفت مردم غلبه کردند ولی می باش برود
 مجروح شد **چو دشمنی کنی با کسی** با خیل باش
 که اوست **چو دشمنی کنی با کسی** با خیل باش
 پوست بگم ضرورتی و مجروح از لی کاروان است و مالو
 شبانه بکاه رسید مقیمی که در و دروان خطرناک بودند
 کاروانیان را دید لرزه بر اندام افت و در دل حرکت نهاد گفت
 مار و ضعیف گوید

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

اندیشه مدارید که یکی نم در میان که تنها پی به کس را جواب
 گویم و دیگر جوانان هم باری کشید مردم کاروان را دل
 بلا ف او قوی شد و نصیحتش و مان شد و زاد و
 اش دست گیری کردند جو از اش معده و ملا کر فیه بود و
 طاق از دست رفته خد تا ول کرد و قد حی آب کشید
 تا بود در پیش پای امید و خواش در رله و وقت سر مردی
 جهان دیده در کاروان بود گشت ای باران من ازین بر
 شما اندیشه ما کرم تا از دروان خاک که حکایت که علی در
 خد کرد و آورد و بود و شب از توش در در خانه خالی خواب
 میزد و یکی از دوستان را نیز یک ج و خواند تا وقت بیا
 به در او و در وقت شش ج در صحت او بود و حد آنکه بر درها
 و قوفت به راد و سوز کرد و با داد در ویش را دید عریان
 و کربان کشته خال صیت گشت عالم را در ز به بدتر زد **تقطیع**
 بخ ملا و لری بیرونه ای

هرگز امن ببارشینم چون ندانستم آنکه حاصلت است
 زخم و دندان دشمنی تر است کی ناید بکشم مردم دست
 چه دانند که این جوان هم از دروان شد خود را بباری تو فیه
 کرده است تا به کام فرصت باران را خرد مصلحت آن
 می بینم که در خواش که نشسته بر اینم کاروانی را به سر بر آید
 و مهلتی از سوکت او در ول گرفته بود و در رانده و جوان را در
 کذا شد حول آفتاب بر سرش بافت سر را در کاروان کوردی
 رفته به پاره می کردید و ره کای می داشت تشنه ولی نواری
 بر خاک نهاد و دل را پاک کوبت **پ** رشتی که با عریان
 کسی که نالوده باشد نهوت نمی او درین سخن بود که
 ما و شه زاده ازلی صیدی از لشکر و افا ده بود و بر ملا
 سرش استاده این سخن شنید در میان نظر میکرد صورت
 ظاهرش پاکیزه دید و خاش ریش کشت اینی چو اقای دی
 بویزه نکند

ویت و شوکت از دست او داشتند **پت** هر که بر خود
 در سوالش و تا محمد نیازمند بود آنگاه روپاشی
 کن کردن لی طبع بود یکی از ملوک گفت که تو قوام
 بگویم و اخلاق مردان که مان و یکی بابا موافقت شد شرح رضا
 داد حکم آنکه اجابت دعوت است دیگر روز ملک معزز
 و شرافت عاید از جای رحمت و ملک را در کنار گرفت
 و یافت چون ملک غایت یکی از جنت پرست شد زاکه
 چنین ملاحظت که تو امر و ز کردی بپادشاه خلاف عادت
 بود درین چه حکمت گفت نشنیده که گفته اند **پت** هر که
 بنشستی واجب که پیش بر جنت **شعری**
 گوش تواند که همه عرو **پت** نشنود آواز و چک
 و ده شکست ز شای **پت** فی کل و غیره بر آرد و مانع
 و رسو و باش کنند **پت** جواب توان کرد و جزیر سر
 اگر بگویند و درود من با صدق و اطمینان

در سوالش و تا محمد نیازمند بود
 کن کردن لی طبع بود یکی از ملوک
 بگویم و اخلاق مردان که مان و یکی
 داد حکم آنکه اجابت دعوت است
 و شرافت عاید از جای رحمت و ملک
 و یافت چون ملک غایت یکی از جنت
 چنین ملاحظت که تو امر و ز کردی
 بود درین چه حکمت گفت نشنیده
 بنشستی واجب که پیش بر جنت
 گوش تواند که همه عرو
 و ده شکست ز شای
 و رسو و باش کنند
 اگر بگویند و درود من

و رسو و باش کنند **پت** دست توان کرد در آن خوش
 و شکم فی شرح **پت** صبر ندارد که بزد که
پت در فواید خواستوشی یکی را از ده
 کثرت امتناع سخن بعلت آن اختیار کردم که در غالب اوقات
 سخن بسیار افتاد و دیده دشمنان خریدی می بیند
 گفت دشمن آن که سکی **پت** هر یکم عداوت
 رز که رعیت کلمت بعدی و در حرم دشمنان عادت
حکایت باز کافی را هزار و هشتاد و شش
 گفت باید که این سخن با کسی در میان نهی گفت ای پادشاه
 تراست کمون و لیکن مرا مطلع گردان چه مصلحت دیده در میان
 دشمن گفت مصلحت و نشود و یکی مصداق مال و دم
پت اعدا **پت** مگواید و خوشی دشمنان که لا حول و کون
 شوی کنان **حکایت** جوابی خردمند از فنون فضایل
 شایسته و اطمینان

در سوالش و تا محمد نیازمند بود
 کن کردن لی طبع بود یکی از ملوک
 بگویم و اخلاق مردان که مان و یکی
 داد حکم آنکه اجابت دعوت است
 و شرافت عاید از جای رحمت و ملک
 و یافت چون ملک غایت یکی از جنت
 چنین ملاحظت که تو امر و ز کردی
 بود درین چه حکمت گفت نشنیده
 بنشستی واجب که پیش بر جنت
 گوش تواند که همه عرو
 و ده شکست ز شای
 و رسو و باش کنند
 اگر بگویند و درود من

خطی و افروخت و بطبی فاضله اند که در محفل دانشمندان شستی
 زبان از سخن گفتن بستی بدشکت ایستاده اند و تیرانی بوی
 گفت برسم که برسدم آنچه اندام و شرب روم **قطعه** اولی در بیان
 این شنیدی که صوفی می بست **۴** زیر عین خویش منجی بی فتنی
 استنش گرفت سر بنکی **۴** که با فعل برستور بست
مکاتیب یکی از علمای معمر امیر و راه افتاد با یکی از ملا
 لغیم اللهی و تحت بر باد رشت کسی گفتش ترا چندین علم و ادب
 باشد چو امانی و می رنجدی گفت تحت من و آن است و او
نیت **مکاتیب** جالینوس حکیمی را دید دست در کمر
 و تشندی زده و بی حرمی مسکند گفت اگر او دانا بودی کارش انکار میشد
 بماند آن مایه رسیدی **شعر** دو عاقل را نشد کس و کار یکینه و صوابش
 خود ندان ز زرمی دل برسد **۴** اگر از هر دو جانب **مکاتیب**
 اگر در هر یک شکست **۴** دو صاحب دل که دارند موی **۴** می آید
 اگر در هر یک **۴** اولی در بیان

و آرزوم جوی **مکاتیب** یکی را رشت خوی داد و شام سوگیر
 تحمل کرد و گفت ای خوب فرجام **۴** تیر زانم که خواهی گفتن
 آنی که دادم غیب من چون من ندانی **مکاتیب** سخن و ال
 را در فصاحت بی طریقه انداده اند حکم آنکه بر سر جوی سالی سخن
 گفتی که لفظی را مکرر گفتی و از جمله ادب ندما حضرت شاه
 یکی است که گفته اند **مکاتیب** سخن کرد و بسند و شریک بود
 سرا و اصدیق و حسین **۴** چو یکا رکشی مگر با پس که
 صوابیت را جوید و پس **مکاتیب** یکی را از حکما شنیدم
 که میگفت هر کس بجهل خود اقرار کرده است مگر آنکس که چون
 و مری در سخن نود ناتمام کرده او سخن آغاز کند **شعر** خداوند
 تیر و فرنگ و هوس **۴** مگوید سخن تا نیست خویش
مکاتیب می چند از سیدگان سلطان محمود را گفتند
 حواجه حسن ممینی را گفتند که سلطان ترا در آن مصلحت چیست
۴ اولی در بیان

بر ما هم پوشیده باشد آنچه با او گوید ظلم سر بر سلطنت و قسرت
 تدریس مملکت با مثال ما گشتن رواند ارد گفت با عمو و انکه اندر بود
 که با کس نکویم پس چو ارشد **سید** نه مهر کن که بر آید بگوید
 اهل شناخت **سید** سر خوش نشاید **حکایت**
 در عقد و بیع سرانی مرد و نو دم و جود می گفت آخرین از کده ها
 قدیم این حکم وصف این خانه از من پرس کشتم هیچ عیبی ندارد
 بخوان که تو هم **نظم** خانه که چون تو هم **سید**
 و درم هم کم عیار ارزد **حکایت** کی از شویش امیر دروان رفت
 و شای بر خواند فرمود تا خانه آتش بر کنه و از مهرش بر کن
 مگر بر بار نه هم گرفت بکان در قهای وی افتادند
 خوست تنگ بر دارد در زمین بخ کوفه بود عا حوش گفت
 این چه حرام داده مرد است یک راکش ده و سکه بسته
 و در آن
 66

امیر دروان از غوغا بیدار شدند و بجدید گفت ای حکیم
 از من چیزی بخواه گفت جاده خود می خواهم اگر انعام فرمایی
 که از دست تو سلامت بمانم **سید**
 امید وار بود آدمی بخیر ن **حکایت**
 سار را بروی رحمت آمد جاده اش بداد و بی پستی و درگاه
حکایت منجمی خانه خود در آمد مرد کانه دید با زن فقه و آب
 گرفت صاحبی برین واقف شد و گفت **سید** تو را روح
 ملک چو والی حیت چون ندانی که در سرای ملک
حکایت خطیبی کرد الصوت خوشتر از خوش او آید
 و مردم از وی جان آید و بود با طهار قدرت سینه تا یکی
 از خطباء آن اقلیم بدین او آمد گفت ترا خالی دنده ام
 حیرت گفت چه دیدی گفت شنیدم که ترا او از خوشتر است
 و مردمان از انکاش تو را حقیقت خطیبی گفتی نه سید
 ادش

و گشت این چه بزرگ دوست که دیدی مرا بر عیون
 واقف گردانیدی عهد کردم که من بعد خطبه بگویم مگر بهشتی
پ از صحت و وسعت بر خیم کا خلاق بدست
 عزم من و کمال من **حکایت** **حکایت** **حکایت**
 یکی در مسجدی بانک نماز خواندی بطریق که مستحکم را از
 نوبت آمدنی صاحب مسجد امیر عادل یک سیرت بود و حاشا
 تا دل آرزو نشود و گشت ای جواهر داین سحرآموزان قید
 هر یک راجع و ناز مدهم تراوه و ناز مدهم کای دیگر و این
 و رفت بعد از مدتی در هر یک از پیش امیر بار آمد گشت ای
 خداوند من جفت داندی که بده و نازاران نقه روان کردی
 آنجا که در قیام است و ناز مدهم که کای دیگر روم قبول نمک
 امیر محمد زین العابدین که به سحاه و ناز راضی مشوید **حکایت** **حکایت**
 پیش کس خورشید روی خاداکل چنانکه بانک رشت تو میخواست
 که در هر روز از غنای او و زینت او و زینت او و زینت او

حکایت ناموش آوارنی میانک بلند قرآن بمن خواند
 صاحب دلی برو بگشت و گشت تراش مهره حیدر
 گشت به گشت پس جواز حجت خود مدعی **حکایت** **حکایت**
 حسن منیدی را گشت سلطان محمود و چندین **حکایت** **حکایت**
 وار و که هر یک مدعی همانی اند و ناز مدهم کای دیگر و این
 که با یکس از میان میل و محبتی دارد و چنانکه ما از که زیاده
 حسنی دارد و گشت در دل فرو و آید در دیده بگویم **حکایت** **حکایت**
 هر که سلطان مرید او باشد **حکایت** **حکایت** **حکایت**
 و آنکه را با و سبب دارد **حکایت** **حکایت** **حکایت**
حکایت **حکایت** **حکایت** **حکایت** **حکایت** **حکایت** **حکایت** **حکایت**
 تا یکی از صاحبان گشت در رخ اگر این سنده با حسن و شکیل
 که دارد اگر زمان دراز ولی ادب نوی گشت ای برادر چون
 او را دوستی کردی توقع خدمت مدار چون عاشق معشوقی
 جوده دهنده و جوده دهنده و جوده دهنده و جوده دهنده

کتابت این چه بزرگ دوست که دیدی مرا بر عیون
 واقف گردانیدی عهد کردم که من بعد خطبه بگویم مگر بهشتی
 از صحت و وسعت بر خیم کا خلاق بدست
 عزم من و کمال من حکایت حکایت حکایت
 یکی در مسجدی بانک نماز خواندی بطریق که مستحکم را از
 نوبت آمدنی صاحب مسجد امیر عادل یک سیرت بود و حاشا
 تا دل آرزو نشود و گشت ای جواهر داین سحرآموزان قید
 هر یک راجع و ناز مدهم تراوه و ناز مدهم کای دیگر و این
 و رفت بعد از مدتی در هر یک از پیش امیر بار آمد گشت ای
 خداوند من جفت داندی که بده و نازاران نقه روان کردی
 آنجا که در قیام است و ناز مدهم که کای دیگر روم قبول نمک
 امیر محمد زین العابدین که به سحاه و ناز راضی مشوید حکایت حکایت
 پیش کس خورشید روی خاداکل چنانکه بانک رشت تو میخواست
 که در هر روز از غنای او و زینت او و زینت او و زینت او

در میان آمد ملک و ملک بر جوت **ت** خوابه بیده
 بری رخسار چون در آمد باری وقده نه عجب کرد چو خوابه
 حکم کند و کشد بار باز خون نه **ت** پای بی
 دیدم محبت شخصی مستانه و رازش از رده افاده چنانکه
 طاعت دیدی و غایتش بی ترک نکردی و کشی **ت**
 کوی که گم زد دست دست در خود زنی بیج تیرم غیر تو سنده غیره
 ملا و ملی بیست هم در تو کرزم اگر کریم **ت** هر کی سلطان
 عشق آمد غایب قوت و باروی تویی راحل پاک
 دامن چون زید بیا ره او فاده تا کرمان در و حل **ت**
 کلی را دل از دست رفته بود و برک جان کشته و طمع طرش
 کسی خط پاک بود و فتنه پاک نه لغوه که مقصودش کی کلام
 آید بانه آن مرغی که در دام **ت** جو در چشم پدید آید
 ز رو خاکین بایر **ت** باریش کشد ازین حال
بویضال حاله
بودد زنده گورده
الغوفه فی طرف بانه

نوعی اگر چه خوابه
 بخت فکرم آید

تحت کن که خلقی بهم درین هوس که تو داری سپرد **ت**
 دوستان کو نصیحت مکنید خجسته جان بر زور کثیف که شرط
 موافقت است که باند شده جان دل از مر جاییان بر دهن که غریب
 کوه آید **ت** تو که در بند خوشتن باشی **ت** عشق باری درو
 زن باشی **ت** چو شایسته دوست ره بر دهن **ت** شرط یار
 در طلب مردن **ت** خرم خواندیش ازین تیرم **ت** خرم از کمر
 زند یاریم **ت** هر که دست دهد که استیش کرم **ت** و نه بروم با انک اشیکه اوزره
 میرم **ت** در داکه طیب صبر معماید **ت** وین نفس جویش را شک
 می باید **ت** آن شندی که است عوی نهفت **ت** با دل از دست
 رفته میگفت **ت** تا از قدر خوشتن شد **ت** شصت چقدر
 من شد **ت** آن ملک زاده را که مطبوع نظر او بود هر کردید
 که جوانی بر سر این من در روزی آید و بد اوست می ناید خوش طبع خوش
 طبع و شیرین زبان و سخنانی لطیف و مکملی غریب از روی
بیشتر
بیشتر
بیشتر

نوعی اگر چه خوابه
 بخت فکرم آید

عشق او بوی خوشی افراورد و بوی او

باید از نظیر

باید از نظیر

باید از نظیر

باید از نظیر

باید از نظیر

باید از نظیر

چنانچه معلوم میشود که دل آشفته است و شور می در سر دارد و شیدا
 صفت است پس دانست که دل آشفته است و این کرد
 بلا آشفته است مرکب کباب او را بد چون دید که یکبار او
 آمدن وارد گشت **ت** انگش که مرکب است باز آید کویا
 که دلش سوخت برشته خوش خدای که طافت کرد و پریش
 که اگر کسی می آید و چنانم داری و چه صفت دانی جوان در قعر
 مودتشان فرورفته بود که میال نفس زدن شد **ت**
 اگر چه در صفت **ت** از بر کوالی جو غش آمد الف از بی
 گشت که سخن بامین خرا بکوی که در خلقه در و شتم مکه خلقه بکوش
 اش ن بخت استیاس مجوس بر او را و گشت **ت**
 محبت تا وجودت که وجود من باید تو گشت اندر آبی و مر آبی
 و این کیفیت و نعره زدن جان حق نسیم کرد **ت** یکی از ستمانی
 کمال ستمی داشت و علم از آنجا که حسن شریعت است چنان آموخت
 کو چنانکه مکه و ایدرس و مملکت اول برده که بشربت حسنه از

و ز جبر که دکان کردی و ستم در حق می روا داشتی وقتی
 کلویش در یاقی و گشتی **ت** نه آید آن شوغول آبی شستی روایر حسیب و زلو
 که با و خوشتم در صحرای آید زاید است شواغم که دیده بر او دم
 اگر قیام منم که تیر می آید باری پیر گشت ایجا که در آداب
 در پس من نظر میکنی باری در آداب نفسم تا علی فرمای اگر در احوال
 من ناپسندی و بی ادبی می که پسیده باشد رام اطلاع
 فرمای تا تبدیل آن مشول شوم گشت ای پسران سخن از دیگری غیره
 پس که مرا آن نظر که بخت جز مهری **ت** چشم بدایش بره م فکر تو گشت کوزیه
 که رکزه ما و عیب ناید بهش در نظر که مهری دار می و شاد
 عیب دوست نه بنده آن یک مهر **ت** حدیث حسن خویش
 از دیگری پس که سودی در تو خیر است و در هوس **ت**
 ششی ما و دارم که غریزی از در آمد جانکه بخواه از جانی بر خشم
 که چو اغم بهش گشته بدشت و قلاب آغاز کرد که چو در حال

که مراندیدی حوائج را کشتی که معنی کثرت بد معنی یکی آنکه کان
بروم که آفتاب را آمد و دوم این هم خاطر یکدست **پ**
چون کرانی پیش شمع آید خورشید اندر میان جمع کس
و شکر خنده است لب استیلا **پ** طوطی از جمع از لفظ
اگر سر خنده و تن کبر دارد اینک بخت دوت و شیخو بویزد
حکایت یا دارم که ایام پس من و دوستی چون

با دام تعدد دوستی صحت استقامت اتفاق پس از مدتی که باز کرد
آمد عتاب اغار کرد که در صحت قاصدی نرسد و می
کشم دروغ آمدم که دیده قاصد بر حال روشن تر افتد من

محروم **پ** یا در دیر از کوزه های پخته که مرا توبه
بشیر گواید لودن **حکایت** و استمندی را دیدم که کسی صبا
ورانش از پرده افتاده جور و اوان رده و کمال سکران کردی
باری بلا طاقش کثرت دادم که ترا در کتب این منظور علی نسبت پس
با وجود حسن معنی لایق قدر علی باشد خود را مهم کرد پس در جوار
علاقه برین لایق و دیده

بی ادب آن گفت ای یار دست عتاب از روزگارم
مدار باید با درین مصلحت که تو میگوی اندیشه کردم صرم بر خفا
سهل تر آمد که حکیمان گفته اند دل بر خفاها دن بهتر است که حشم
ازت هر که بر کرم **پ** هر که دل پیش و لری دارد پیش
در دست دیگری دارد **پ** آهوا پسک در کردن شود

خوشتن روشن **پ** و آنکه می آید بر شایه بود **پ** کرفی
گند باید برو نکند دوست ز نهاد از دوست **پ** دل نهادم

بر آنکه خاطر اوست **پ** که مطلق بر خود خواند **پ** در تهرم بر اند
او واید **حکایت** طوطی را با زانغ از نفس گردانید طوطی از قبح
مشاهده او می پدید میرو و کیفیت این صفت مکره است

بر قطره شامیل نامور **پ** علی الصباح بروی تو هر که بر قر
صبح روز سلامت بر و صبا **پ** بد اختری جو تو در صحت تو
ولی خایه تویی در جهان کجاست **پ** غیب ترا آنکه غاب از محبت
خبر داد که **پ** غمزه در طوطی

صفت طوطی

صفت طوطی

ست می پیدار کردیم شب **ست** قی روز محشر مباد

حکایت بزرگی دیدم اندر کوهساری قنعت کرده این ^{دینا ده قنعت}

نخاری چرا گشتم بشهر اندر نای که ماری ندیم از دل کشتی
کلیت ای بر رویان نمرید چو کل سیاحت بطن ملعونه **حکایت**
در راه و راه کردیم **حکایت** قاضی بعد از آن را حکایت که

با غنچه پیری سرش خوش بود و نعل دلش در آتش روزگاری
در طلب متعلق بود **حکایت** در خیم من آمد آن پیری سر و بلند
بر بود و دلم ز دست و در پای افکند **حکایت** ای پیر سوخ و پیر و دل

خواهی که کس دل ندی اید به شد شدم که در بیکاری
ش قاضی باز آمد بعضی ازین سخن سمع شده بود و رای الو
زنجیره شروع در شناسم کرد و سبک برداشت و ایج آری حرمتی
فرمود که شت قاضی یکی را گشت از غلامی متعبر که معنائ او بود و از

دوق و غلبه شوق **حکایت** آن شادی و خیم گرقت پیش
اول شود و ضعیف و دندله کوره

وان عقده برابر وی ترشیش **حکایت** جوانی پاک

زاد و پاک رُو بود که با کمره روی در کوه بود و ریا یاری
بد اندر شهر مشهور ز سرون و درون نور علی بود چن خواهم

که در درای اعظم که دانی در افتد ندیم چو حاش است
تأوست کرد و ما و اندران حالت نمرید **حکایت** کین کین

از میان موج و تشویر مرا یکبار و دست یاری که درین
کشن جانی بروی آشفست شدیم که جان میداد و مکتب

حدت عشق از این بطل میوش که در نمی که یاری و امو او خود دور
چنین گردید ماران رید کانی ز کار ای ده سبزه نای که

سعدی راه و دستم عساری حای و اند که در بعد و ماری
دل آرامی که داری دل درو و در خیم از بیم عالم قرو و

در جامع دشت کشتی میکردم که جوانی از در در آمد و گشت در میان
در جامع دشت کشتی میکردم که جوانی از در در آمد و گشت در میان

صفتی عشق از این دقت و شجاعت
یا زاده

کست که زبان پرسی کشید اند اشارت من کردند کفتم
 چه جفت کست سری صد و پنجاه ساله در حالت تربع است
 و زبان پرسی خری میگوید و منم نامشود فردای باشد که صتی
 میکند چون باین او فراسیدم اینکست **پ** و می خندم بر ارم
 کلام درین که گرفت راه نفس درین که رخوان الوان عمر
 و می خندم بر کف لب معنی این سخن را بفریشت بدین دریا
 نه و مکتب میگرداند از عمر دراز و تاسف او بر حیات دنیا **حکایت**
 سری کرد و خرمی خواسته بود و حیره را کحل ارسته و کلمات او
 شسته دیده و دل در رسته و شبهای دراز کفشی و نه لیا و نه لطیفی
 کستی باشد که موافقت برود و وحشت کند از جمله شبی میگویم به آنکه دیدم
 کست ملذت بار بود و جسمی داشت و ارکه بصفت سری افادی و شک
 که برورده جان دیده کرم و سر جسته و یک دید اموغه حق
 به اند و سر طموت بکپی او در شوق و مهربان و خوش سخن و زبان
 بیلور

پ زبان تا توام دولت بست ارم و در بیازام سازم
 و بر چو طوطی شکر بود خورش جان شیرین فدای پرورش
 که کر خرامدی بست حوالی محب خیره رانی که مردم هوسی
 کرد و وفاداری مدارار بلبلان چشم که مردم بر کلی دیگر است
 جوانان خروان خورش و لیکن در وفا با بس ساند چندان این
 خط کت که به سنگ آمد و خسر سر آورد و کت جدیدی که گشتی
 در تراری عقل من و زنی چای ندارد که وقتی شنیدم از قلم کنیز خصمنه
 خوش که کست زن جوان را سری در اهل کسند که سری
 زن کز مردی رضا بر خرد بس قه و شک از آن سر خرد
 پری که ز جای خوش سواد خوا اگر نصیبش غصه بر خیزد
حکایت همان سری شدم که مال و روان داشت و فرزند
 خوب روی ششی حکایت کرد که مرا در غرضش جوانی میخواستند

بوده است درختی درین وادی زیبا رگه است که مرین
 بخت خوش این ویدکی نالیده ام تا مرا این فرزند داده است
 شنیدم پسر با رفیقان سیاه بکفت چه بودی که من آن درخت
 را و استی که بخت تا دعا کردی که پدرم بگریزد و حاجت دی
 کن که پسر عاقبت پسر طغنه زنان که پدرم فرطت است
حکایت جوانی صفت و لطیف و خندان و شیرین زبان
 در خلقه عشرت مایه بود که دلش را از هیچ گونه غم نیامدی لب
 از خنده و ابرام نیامدی و در کارهای برآمد که اتفاق طاعت
 میفتد بعد از آن و پیش زن خواسته و نوح نش طش بریده
 پس پیش این چه حالت کنت تا کو دکان یا و روم دیگر
 کو دی نکردم **پ** چون پسر می زد کو دی دست بهار
 بازی و طرافت جوانان بگذار **حکایت** وقتی کمال جوانی رفت بکنک
 برادر و روم دل آرزو بکنی نشست و گریان بکنی مگر خودی فرستاد
 و شکایت از آن بکنی

و شکایت از آن بکنی
 اول بکنی

کرده که درشتی بکنی **قطعه** چه خوش کنی زالی بکنی
 چه پیش بکنی افکنی و پس تن **پ** که از عهد طفلیت یاد
 آمدی **پ** که می ره نوایی در اغوش من **پ** مگر دی درین روز
 که تو شرم روی و من پره زن **حکایت** پسر مردی
 که شد چو ازین بکنی کنت با سر ز نام الفت شد کشتد جوانی کو اوه
 کنت مرا که پسرم با پیران رغبت نیت پس جوان را بهین پسر چو کند
 رغبت **پ** زور مایه زرد که بانورا که ز می کتیه که ده من
 گوشت **حکایت** شنیده ام که درین روز با کس سپری
 خیال است که پسر این سر بگر دخت **پ** بگو است و خرقی در
 روی کو هر نام **پ** چو درج کو پیش از حرم مردمان نهفت
 چنانکه رسم عروسی بود مانتا بود **پ** و لی مکه اول عصای
 پر کفت **پ** گمان کشید و در درخت خد نکند مراد
 سوزن پولا و چای نکوت **پ** درستان کله اعاد کرد و حجت
 و شکایت

چه خوش کنی زالی بکنی
 چه پیش بکنی افکنی و پس تن

که تو شرم روی و من پره زن
 که شد چو ازین بکنی کنت

رغبت **پ** زور مایه زرد که بانورا
 گوشت **حکایت** شنیده ام که درین

خیال است که پسر این سر بگر دخت
 روی کو هر نام

چنانکه رسم عروسی بود مانتا بود
 پر کفت

که خان ومان من این شوخ دیده بافت بر من شوهر زن
جنگ و قهار خواست که بپوشد و قاضی کشید و بعدی
پس از خلافت شغف کنه و در غایت تراکم دست
بلرز و کهر چنانی سفت **حکایت** بهتم در تاسیر تربیت
یکی از وزرا سپری کردن دشت پیش یکی از دانشمندان
و استاد که مرا این سپهر را تربیتی میکن که عاقل شود مدتی تعلیم
کردش مؤثر نبود پیش پیش کسی فرستاد که این عاقل

معمشو و مرا هم و او اینکند **پت** چون بود اصل جهری قابل
تربیت را در و آید به **پت** صغیر نکند کرد آهنی
را که بد کرد به **حکایت** حکمی سران را اند و او که چنان
در منظر امور بد که ملک و دولت و دنیا را اعتماد بد کرد
اما هر چه زانده است و دولتی پانده اگر هر چه از دولت بد
غم نباشد که هر عین دولت هر چه هر که او بد کرد و در حقیقت
کیده قدر کم

و بی مهر لقمه خید و ستمی **پت** سخت پس ار جابه
حکیم برون **پت** هر که زده ناز و مردم برون **پت** وقتی افتاد و
قه در شام **پت** هر که از گوشه وار قند **پت** روستا را از آن
و نشسته **پت** نوزیری بادش رفته **پت** بادش را از کان ناقص
عقل بکده ای بر و **حکایت** یکی از فضلا عصر
تعلیم ملک زاده میکرد و ضربی می زد روی و زحرفی
نمودی پس شگای پیش پدر بود و حاجت از آن در اندر و آنگونه
در را اول بهم برآمد است و را بخواند و گفت موجب آثار است

معلم گفت **پت** هر که در خورشید است **پت** در زر کی صلاح
از و بر خواست **پت** خوب تر از آنکه خواست **پت** شود شک
خوب تر است **پت** ملک را حسن بد روی و تقریر سخن **پت** بکنش کعب
خلعت و نوبت پیش و پای او ملک کرد **حکایت**
معلمی را دیدم در دیار خوب ترش روی و نوبت کثیر بود

بر وقت شامده فتنه دو نشسته
دانشمند و پیش کویت و غلغله

قوریه اخراج آتش در غیریل و غوغا و طمان
بکنش کعب

بودند صح

و مردم ازار و کد طبع و ناپهیر کارش مسلمان بدین او
 تکه شتی و خواند و تاش و مردم را سپید کردی چندی بران
 بکار آورد و در آن وقت که او را سپید کردی چندی بران
 بکار آورد و در آن وقت که او را سپید کردی چندی بران
 که طرفی از جانش او معلوم کرد و بدین روش و بر ایند و بک
 او را بمصلحتی پادشاهی تسلیم دادند و شک مروی حکیم که سخن چنگیز
 ضرورت نکشی و موجب ازار کس بر زبانش زخمی که او را
 بهشت تاختین از سر برد رفت و با عیال و علم او برگ علم
 و لوح بر سر یکد یک شکست **استاد** و معلوم بود که ازار
 خست بازند که در کان در بازار **محبت** پادشاه را
 نفی بی قیاس بدست داده بود و فسق و فجور آغاز کرد فی الحقیقه
 خری نماند **چو** دولت خرج بسته رکن که میگوید
 طاعت سرودی که کر باران میگوشتن خادو بی
 و حد کرد و شک روی **محبت** فقره از روشی حمله بود
 بر در و شکست فقره بر حامد ایستاد

درست نکرده صح
دلو و یا بنده عم اعده

تحت حمل سر آورد و در ویش را در همه عمر فرزند نیامده بود
 کنت اگر خدای عز و جل مرا سپری دهد و جان خود که پوشیده گفتم
 ام هر چه ملک منست ایشا در ویش گفتم اثبات سپری آورد و گنودیه
 ش ومانی کرد و سحره پیش با این موجب شرط نهاد پس
 از چندی که از من شرم باز آمد م محله آن دوست
 بر کد شتم و از چگونگی حالش پرسیدم گفت بر ندان شمه
 در بدست کشم بصیبت کشد سپرش فرج حوزاه است
 و عیده کرده است و خون کبی ریخته و از شهر کریمه بدرا
 تعلقت او گرفته اند و زجر در کردن و مد کران بر پای کشم این
 ملارا از خدای حق خواست **محبت** زبان مار دارا
 مر بوشا اگر وقت ولادت مار شد از آن کمتر
 تر و یکت خود من که فرزند آن نامجواریست و خود عقده
 طفل بودم که بزرگی را پرسیدم از بلوغ کنت در مسطور آمده است
 مسطور مکنند

و نه که نه در اوست و پیمیشته و عقوبت نمیشد
گور دیکه بز فو لیکه الخ و ایغنی بغلش

شیم بران دیوار و پیش کیم پیش آمدی بقوت باز و بی شکست

و بر ارخت که دیدی بر سر پری بر کنی و تفاح کن کنی
 پل کو تا کف و باز و مر آن پل شیر کو کف
 و سر پری مر آن پل درین حالت بودیم که او هند و ارس
 سکی سر بر آوردند و قصد قتل ما کردند دست یکی چوبی
 و دست دیگری کلوی جوان را کفم **ب** پارا که داری زمر
 و زور که دشمن بای خود آمد کور تر و کان را آمد مارت
 جوان افتاده و لرزه در استخوان در آمد **ب** نه هر که موی
 بگافد شیر خوش خای روز حمله جنگ آوران بداری
 چاره جوان ندیدیم که رخت و صلاح و چاره در کردیم و جان
 برویم **ب** کار بای کران مرد کار دیده فرست
 که شش زده در آرد ز رخ غم کند جوان اگر چه قوی مال و مل تن
 بکشت و شش از بول سکه میزد **ک** بکشت و شش از بول سکه میزد
 بر سر کور پدر شده بود و با درویش که بنظره میبرد که صدوق

تربت پدرم سکی است و باکتا بر کنی و نوش رخام انداخته
 و خشت فروزه در و بکار برده کور بدست چه ماند که خشتی خند
 و با هم آورده و شتی و خاک بر ورخته در ویش پیر این شده
 گفت حواش تا بدست زین این سنگ کران خنجره بش
 درم بهشت رسیده **ب** مراد و شش که ماستم
 فاکت شد در مرگ بهمانکه سکه را به و آنکه در صحت
 و آسایش و آسانی زینت مراد و شش که ماستم
 که دشوار آید **ب** هشتم در ادب صحت و حکمت مال
 از هر آسایش غرست نه غر از هر کرد کردن مال عاقلی را پسند
 یک بخت گیت و یک گیت گیت یک گیت یک گیت که خورد گیت
 و یک گیت که مرد و شست **ب** مکن کار بران هیچ کس که هیچ
 که غر در فصل مال کرد و کورد و کس ترجیح میدهد ز و
 و سی بی فایده کردند یکی آنکه مال انداخت و کورد دیگر آنکه علم

علم چنانکه پستروانی چون غل نیست در تواناوانی
 نه محقق بودند و آشنند چارپایی بروکتی چند
 کان تپی مقرر این علم و خبر که برو میرست یا دفر
 حکمت علم از هر دین بروردست نه از هر دنیا خوردن
 هر که بر هر علم و زهد فروخت خرمی کرد کرد و پاک است
 عالم با بر هر کار کورست شغل و **ارست** لی فایده هر که عمر
 در بهت خرمی کرد و در بهت است ملک دنیا از خود عاقلتر
 حال کرد و دین از هر کار کار کمال کرد و یادش جان کرد
 محقق خدایه خدایان به پادشاه **پ** نیکو گشتی
 ای پادشاه در همه عالم به ازین پند نیست جو کرد
 منو عمل کرد عمل کار خردمندیت سه ضرر باید از ماند
 مال بی تجارت و علم بی نکت و مملکت بی سیاست
 رحم آوردن به بدان حکمت و عفو کردن از ظالمان جو کرد

بر خلق صحیح
 هر که که خلق او را زود
 به هر چیز علم و زهد و صدقیت

فایده سوز هر کس
 عمر و دنیا را بیست

درویشان بدوستی پادشاهان اعتماد شواان کرد
 معشوق هزار دوست را دل ندی ورمیدی ای دل
 کید ای نهی حاشا به که خیر دل خویش کسی گشت و گشت
 مکوی هر که با دشمنان صلح میگوید سر آزار و دستان
 دارد **پ** شوی ای خردمند از آن دوست است
 که با دشمنانست بود و نیست چون در امضای کاری مراد
 باشی آن طرف اشرار کن که لی آزار تر باشی
 با مردم سهل کنی بسیار مکوی با آنکه در صلح ز جیت
 مجوی تا کاری بر روی آید جان در خطر افکند نشاید
پ چو دست از همه چلتی در سبقت حلال است
 بر دین بشیر دست بر عجز دشمنان رحمت مکن که اگر قار
 شود بر تو رحمت **ص** هر که بدی را بکشد خلق را از بلا
 او براند و او را از عذاب خدا می تقالی **پ** نیست
 بکنند

اول دوستی
 اول دوستی

اول طرف اختیار
 اول طرف اختیار

اول در صلح
 اول در صلح

اول در خطر
 اول در خطر

اول در سبقت
 اول در سبقت

اول در رحمت
 اول در رحمت

اول در از بلا
 اول در از بلا

اول در تقالی
 اول در تقالی

اول در نیست
 اول در نیست

کشتش و لیکن منه بر ریش کس آزار مرهم نت
انکه رحمت کرد با ما که آن ظلم است بر فرزندانم
نصحت از دشمن ز بر من خطاست و لیکن شنیدن روا
تا کلاف آن کار کنی که عین صواب است
خدا کن ز انکه گوید دشمن آن کن که بر زانوی دین
گرت راهی نماید راست چون تیر از و بر کرد و راه و چاه
و زاهدی علم بر سر ملک مبارک آن ملک و زن
و ده که خدا را سودمند و فرمان برادر است
را باید که تا کسی خصم دشمنان را نداند که دوستان را
ناید آتش خصم اول در خداوند خصم دشمنان را نداند که دوستان را
باید نشاندنی آدم خاک را که در سر کند کبریا
و تندی و باد را با صحن گرمی و سرکشی
سخت و خفیه کرد و در انکه

بد خوی در دست خود گرفتار است هر جا که رود از جنگ
و عقوبت او خلاص نیست بدست اگر ز دوست ظاهر
و بد خوی ز دوست خوی بد خویش در ظاهر
خویش که در سواد دشمن خلاف و تنویر اقی و توجه
و اگر ایشان جمع باشند تو از ریش فی اندیشه کن
مروا و دوستان آسوده بین چو پی در میان دشمنان
و کرنی که ما هم میزنند کان رازده کن بر بازه بر سنگ
و کرنی که ما هم میزنند کان رازده کن بر بازه بر سنگ
انکه بدوشتی کار با کند که هیچ دشمنی نباید سر را بدست
دشمن بکوب اگر این غالب آمد ما رستی و اگر این آمد از دست
دشمن رستی بر و زور که این شور خصم صعب
که مغرور بر اردو دل ز جان رست
مروا و بسا که جری به بوم شوم که ار پادشاه را کشت
پادشاهی کشت خبیان

از یک اسکناس
عقدتین خلاص اولاد

کسی واقف مردان مکرانکه بر قبول کلی و اثنی شاهی و کثر
 بر هلاک خود کوشی متکلم را تا کسی غیب نکند و شمشیر ^{اعتقاد اینها} ^{اصلاح}
 نیز بر د **حکایت** یکی جهود و مسلمان خلاف میخشد چنانکه
 قده گرفت از ترس ایشان بطرف ایشان که گریه می
 در دست خدا یا جهود و میرا هم جهود گفت سورات محرم سو کند
 اگر خلاف کنم بچو تو مسلم کنم کز ارباب سطر من عقل مقدم
 بخود بجان نزد همگی که نادانم **حکایت** کار به بصیر بر آید
 و مسجل سر در آید **حکایت** خشم خویش کورم در میان که مرد
 است که بدست ایشان **حکایت** که در کورم بماند که در میان که مرد
 شتران بجان ایشان **حکایت** نادان را به ارجو اموشی
 و اگر فصلی است نادان بودی **حکایت** چو داری حال
 و فصل آن به که زبان در دهان نکه داری **حکایت** قوی را
 ابله تعلیم میداد بر و بر صرف کرده سی و ایم حکایت
^{الکند او زنده دو کلمه} ^{و بکن این}

ای نادان چه کوشی ازین سودا برش **حکایت**
 نامور و دهام از تو کشار تو خوا موشی یا موز از بهایم
 هر که تامل کند در جواب **حکایت** شتران شمشیر یا صواب یا سخن
 ارای جو مردم هوش **حکایت** تا بشنم چو که جوان هوش
 هر که نادانتری از خود بکشند تا بداند که داناست یا نه
 که نادان است **حکایت** چون درآمد به از تو می سخن کر چه
 به دانی اعتراف کن هر که نادان نشیند بکوی نه نیند **حکایت**
 گزیند و شده مادی و دشت آموز و حیات و دیو
 از بدان سکوی یا موری **حکایت** که در کورم بماند که در میان که مرد
 هر که علم خواند و عل کند سخن باشد که کار و یاد و بخت و بخت
 از تن بی دل طاعت **حکایت** و پوست بی موصاعت **حکایت**
 بس قاست خوش که ز رجا در باشد **حکایت** چون
 باز کنی مادر مادر باشد **حکایت** اگر هم بهما قدر بودی شد
^{چون حوتی فانتا} ^{جاده الله اود} ^{چون حوتی فانتا}

لی قدر بودی **پ** کمرسنگ همه لعل بدختن بودی
بس قیمت سنگ و لعل یک ن بودی نه هر که بصورت یگو

سیرت زیبا دروست کارا بدزون دارد نه پوست **پ**

توان شناخت پیکر از شما بل مرد که تا کی بس سیده است
یا کاه علوم ولی ز پش این پیش و غره شو که خشت
تص کمر و لب لها معلوم هر که بازرگان شیرد خون خود ریز
و خوشتر از برک دیدن عیب عظیم است **پ**

خوشتر از برک می بینی راست کشد کت دو بند لوج
زود نمی شکستی تو که بازی سرکی با قوح بچه باهر
مت همسر زان کار خود مدان است **پ**

سکرم او شب بیکر خواب **پ** شبی زنده سنگی شنی زرد
تکی مشورت بازماند است و سخاوت پیش من

کناه حاکم نسبت عالی دارد که آتش جوهر علویت و لیکن چون
کوکه بوجه نسبت دوتر که آتش جوهر علویت بهی

بش خود بهر نی ندارد با خاک برابرت و قیمت شکر نه

نه از نی است که از خد غصت وی است **پ**

چو کعبون را طیب بی اهر بود پیغمبر زادی قدرش نفوذ
هر نمای اگر داری تو کوهر گل از حد است و ابراهیم زاد

مکش است که خود بود نه آنکه عطار بگوید معصیت از هر
که صادر شود ناپسندیده است شیطان با کبصان بر می آید

و سلطان با معلن هر که در زندگی نانش بخورند چون
نانش نرند **پ** آنکه در رحمت و نعم زیت

او چه داند که حال کریمیت طلق سلطان اگر چه غرور
جای خوش از ان نعمت تر حکم شر آنگاه است که اگر که دانا

مدارش کرد صد و سنگ راه به برد کردن از متابعت او چه
کمی که لطف کند با تو خاک پیش باش **پ**

در سیره کند در و دیده اش کن خاک **پ**

